

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

**ԿՐԵԴԻՏԱՑԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ**

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ- 011401.00.7 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ - 011401.02.7 ՔԻՄԻԱ
ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄ - ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՄԱԳԻՍՏՐՈՍ

**ԲԱԺԻՆ 2.
ԴԱՍԸՆԹԱՅՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ**

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

011.401.00.7 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

(Մասնագիտության թվանիշը, անվանումը)

011.401.00.7 ՔԻՄԻԱ

(Կրթական ծրագրի թվանիշը, անվանումը)

**ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
ՄԱՍՆԱԳԻՐ**

ՄԿԾ-ի անվանումը և մասնագիտության դասիչը	011401.00.7 Մասնագիտական մանկավարժություն մասնագիտություն 011401.02. 7 Քիմիա կրթական ծրագիր
ՈԱՇ-ի մակարդակ	Որակավորումների ազգային շրջանակի 7-րդ մակարդակ (մագիստրոս)
Որակավորման աստիճան	Մանկավարժության մագիստրոս
Բուհը	Վանաձորի Հ.Թումանյանի անվան պետական համալսարան
Արտոնագրում	
Ֆակուլտետը	Բնական գիտությունների ֆակուլտետ
Ուսուցման լեզուն	Հայերեն
Ուսուցման ձևը	Առկա
Ուսուցման տևողությունը	«Մասնագիտական մանկավարժություն» մասնագիտության «Քիմիա» կրթական ծրագրի մագիստրոսի նորմատիվային ժամկետը ուսուցման առկա ձևում երկու տարի է, ընդհանուր ուսումնական բեռնվածությունը 120 կրեդիտ է՝ Տարեկան 60 կրեդիտ (1 կրեդիտը՝ 30 ժամ):
ՄԿԾ-ի մուտքի պայմանները	Ընդունելությունը մագիստրոսի ՄԿԾ-ով իրականացվում է համաձայն «Կարգ ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում մագիստրատուրայի ընդունելության և ուսուցման» ՀՀ ԿԳՆ (ԿԳՄՄՆ) 06 դեկտեմբերի 2007թ. N 1193-Ն հրամանի):
ՄԿԾ-ի նպատակը	ՄԿԾ-ն նպատակաուղղված է քիմիայի բնագավառում բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների պատրաստմանը, որոնք կունենան հիմնարար մասնագիտական գիտելիքներ և անհրաժեշտ կոմպետենցիաներ՝ քիմիայի ոլորտում մանկավարժական գործունեություն իրականացնելու համար: Ծրագրի նպատակն է ուսանողներին տրամադրել. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Քիմիայի դասավանդման և հետազոտական ժամանակակից մեթոդների և գործիքակազմի վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն, ✓ Ուսումնամեթոդական նախագծերի մշակման, որակի ապահովման և ուսումնասիրման համար անհրաժեշտ գործնական մասնագիտական հմտություններ, ✓ ինքնուրույն մանկավարժական գործունեություն կատարելու համար

	<p>պահանջվող կարողություններ:</p> <p>Մասնագիտական գործունեության օբյեկտներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլոգիաները, ✓ Ուսումնամեթոդական աշխատանքների մեթոդները և գործիքակազմը, ✓ Դասավանդման գործընթացները և գործընթացներում ներգրավված անձնակազմը, ✓ Լաբորատոր սարքավորումները և մեթոդական ձեռնարկները, ✓ Դասավանդման աշխատանքների իրականացման ծրագրային նախագիծը:
<p>ՄԿԾ-ի կրթական վերջնարդյունքները</p>	<p>ՄԿԾ-ի ավարտին մագիստրատուրայի ուսանողը պետք է.</p> <p>Գիտենա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Մանկավարժական հետազոտությունների հիմնական տրամաբանական մեթոդներն ու եղանակները, ժամանակակից մանկավարժության մեթոդաբանական տեսությունները և սկզբունքները, ✓ Քիմիայի զարգացման հիմնական փուլերն ու օրինաչափությունները, ✓ Ժամանակակից մանկավարժության տեսական և փորձարարական հետազոտությունների առավել ակտուալ ուղղությունները, ✓ Կրթության դերը քաղաքակրթության զարգացման արդի ժամանակշրջանում, ✓ Մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող վարվելաձևի կուլտուրայի էթիկական և իրավական նորմերը: <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Պլանավորել, կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով քիմիայի բնագավառի պետական օրենքների հիմնական դրույթների վրա, ✓ Գիտական հիմունքներով կազմակերպել իր աշխատանքը, ✓ Աշխատանքային գործունեությունում կիրառել ոչ ստանդարտ լուծումներ ✓ Կատարել քիմիական նյութերի գիտականորեն հիմնավորված ուսումնասիրություններ և հիմնավորված եզրահանգումներ, ✓ Մեկնաբանել քիմիական երևույթների միջև պատճառահետևանքային կապը, ✓ Ղեկավարել դասավանդման մեթոդիկաների մշակման և իրագործման նախագծերը: <p>Տիրապետի՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Անձնական և հասարակական հարաբերությունները կանոնավորող վարվելակերպի իրավական նորմերին, ✓ Մտածելու կուլտուրային և նրա ընդհանուր օրենքներին, ✓ Տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման համակարգչային մեթոդներին, ✓ Հնարքների և գիտելիքների անհրաժեշտ համակարգին՝ հետագա մասնագիտական գործունեության համար վերլուծության անհրաժեշտ մեթոդի ընտրության և դրա կիրառման նպատակահարմարությանը, ✓ Քիմիական նյութերի ուսումնասիրման և վերլուծության փորձարարական մեթոդներին, ✓ Քիմիական նյութերի ուսումնասիրման և վերլուծության կատարման մեթոդական հմտություններին

<p>ՄԿԾ-ի յուրացման արդյունքում ձեռք բերվող կոմպետենցիաներ (առաջնորդվելով «Առարկայական նկարագրի մշակման ռազմավարություն» փաստաթղթով)</p>	<p>«Մասնագիտական մանկավարժություն» մասնագիտության «Քիմիա» կրթական ծրագրի մագիստրոսի որակավորում ստացած շրջանավարտը ձեռք կբերի.</p> <p>Ընդհանրական կոմպետենցիաներ (այսուհետև ԸԿ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ մասնագիտական, ներառյալ գիտահետազոտական, գործունեություն իրականացնելու կարողություն, նաև միջազգային միջավայրում(ԸԿ1), ✓ մասնագիտական գործունեության ընթացքում տեղեկատվությունը վերլուծելու, ստուգելու, ամբողջականությունը գնահատելու կարողություն (ԸԿ2), ✓ ինքնուրույն և թիմում աշխատելու, թիմային աշխատանքը կազմակերպելու, ղեկավարելու կառավարչական որոշումներ ընդունելուն նրանց համար պատասխանատվություն կրելու, կարողություն (ԸԿ3): <p>Ընդհանուր մասնագիտական կոմպետենցիաներ (այսուհետև ԸՄԿ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ոչ ստանդարտ խնդիրները լուծելու համար, ներառյալ նոր առարկայական ոլորտում և միջառարկայական նախագծում, մաթեմատիկական, բնագիտական և մասնագիտական գիտելիքները ինքնուրույն ձեռք բերելու, խորացնելուն գործնականում կիրառելու կարողություն (ԸՄԿ1), ✓ մասնագիտական խնդիրները լուծելու համար յուրօրինակ ալգորիթմներ և ծրագրային միջոցներ մշակելու կարողություն՝ ժամանակակից ինտելեկտուալ տեխնոլոգիաների կրառմամբ (ԸՄԿ2), ✓ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ժամանակակից ✓ համակարգչային տեխնոլոգիաների միջոցով տեղեկատվություն ✓ ստանալու, պահպանելու, մշակելուն հեռարձակելու մեթոդների և միջոցների կիրառման կարողություն (ԸՄԿ3): <p>Մասնագիտական կոմպետենցիաներ (այսուհետև ՄԿ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Կարողանալ լուծել քիմիական խնդիրներ, որոնք համանման են արդեն դիտարկվածներին (ՄԿ-1), ✓ քիմիայից օլիմպիադաներ, վիկտորինաներ, ցերեկույթներ և այլ բնույթի միջոցառումներ կազմակերպելու, հայտնի քիմիկոսներին նվիրված աշակերտական ընթերցումներ կազմակերպելու ունակություններ (ՄԿ-2), ✓ տիպային և ոչ ստանդարտ հոգեբանա-մանկավարժական և մեթոդական խնդիրներ լուծելու կարողություն (ՄԿ-3), ✓ հանրակրթական և ավագ դպրոցներում, վարժարաններում, քոլեջներում և այլ կազմակերպություններում «Քիմիա» առարկան պատշաճ մակարդակով դասավանդելու կարողություն (ՄԿ-4), ✓ հանրակրթական և ավագ դպրոցների ուսումնական պլանը և առարկայական ծրագրերը իրականացնելու կարողություն (ՄԿ-5), ✓ տնային պայմաններում աշակերտների ինքնուրույն-անհատական աշխատանքը կազմակերպելու, կանոնակարգելու համար ուսումնական պլանը և առարկայական ծրագրերը իրականացնելու կարողություն (ՄԿ-6), ✓ խորհրդատվական կարողություն (ՄԿ-7), ✓ խմբում յուրաքանչյուր երեխայի և մանկական կոլեկտիվի զարգացման, դաստիարակվածության, կրթվածության իրական մակարդակի վերլուծման և գնահատման կարողություններ (ՄԿ-8), ✓ մանկավարժական իրավիճակներն ու գործընթացները ըմբռնելու և օրյեկտիվ գնահատելու կարողություն (ՄԿ-9),
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ծագած տարաձայնությունները և բախումները լուծելու կարողություն (ՄԿ-10), ✓ այլ անձանց հետ փոխգործակցելու, կոլեկտիվում նրանց հետ հաղորդակցվելու, տարբեր զարգացման և մտավոր մակարդակի տեր մարդկանց հետ համագործակցելու կարողություն (ՄԿ-11), ✓ մասնագիտական հարցերի շրջանակներում ընդունելի որոշումների հասնելու նպատակով բանակցություններ վարելու կարողություն (ՄԿ-12):
<p>Ուսուցման և դասավանդման մոտեցումները</p>	<p>Ուսուցման իրականացման հիմնական ձևերն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Դասախոսություններ (այդ թվում՝ էլեկտրոնային կրթական հարթակների միջոցով), ✓ Գործնական պարապմունքներ, սեմինարներ (այդ թվում՝ էլեկտրոնային կրթական հարթակների միջոցով), ✓ ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքներ (ռեֆերատ, էսսե, նախագիծ, գործարար խաղեր և այլն), ✓ կուրսային աշխատանք, մագիստրոսական թեզ, ✓ գիտահետազոտական և գիտամանկավարժական պրակտիկաներ:
<p>Գիտելիքների գնահատման մեթոդները</p>	<p>Գնահատումը կատարվում է ըստ «Վանաձորի պետական համալսարանի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգի»</p> <p>Ուսանողների գիտելիքների գնահատումն իրականացվում է պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգով:</p> <p>Ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համարկիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը՝ հետևյալ բաղադրիչների գնահատմամբ և հաշվառմամբ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքներ, ✓ Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցություն, ✓ ընթացիկ և ամփոփիչ քննություններ կամ ստուգումներ:
<p>Մասնագիտական գործունեության ոլորտները.</p>	<p>«Մասնագիտական մանկավարժություն» մասնագիտությամբ «Քիմիա» կրթական ծրագրի մագիստրոսը բուհն ավարտելուց հետո կարող է աշխատել.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Հանրակրթական դպրոցներում, վարժարաններում, քոլեջներում՝ որպես քիմիայի ուսուցիչ, ✓ Գիտահետազոտական լաբորատորիաներում, կայաններում որպես քիմիկոս-հետազոտող, ✓ Դաստիարակչական հաստատությունների մանկավարժ, աշխատակից, ✓ Պետական և ոչ պետական գիտական կենտրոնների լաբորատորիաներում, որոնք հետազոտություններ են կատարում քիմիայի և հարակից ճյուղերի բնագավառում (գլխավորապես կենսաքիմիայում, երկրաքիմիայում, էկոլոգիայում, դեղագործությունում) որպես քիմիկոս, ✓ Ուսումնագիտական լաբորատորիաների աշխատակից, ✓ Գիտահետազոտական ինստիտուտներում քիմիկոս-հետազոտող, ✓ Բուհում կամ ուսումնական միջնակարգ մասնագիտական հաստատությունում դասախոս մասնագետ:

Հետագա ուսման հնարավորությունները	<p>«Մասնագիտական մանկավարժություն» մասնագիտության «Քիմիա» կրթական ծրագրի ՄԿԾ-ն յուրացրած մագիստրոսը պատրաստ է կրթությունը շարունակելու</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Մագիստրատուրայում՝ ստանալու այլ մասնագիտությամբ մագիստրոսի որակավորման աստիճան,✓ Ասպիրանտուրայում՝ ստանալով հետազոտողի որակավորում:
--------------------------------------	---

№	Դասերի անվանումը	Ժամերի թվանշանը										Կրկնային			Կրկնային բաշխմանը և/կամ կիսամյակների	Կրկնային պարզումների և/կամ շտապների		
		միավոր	միավոր	կարգաթիվ	այդ թվում						միավոր	միավոր	միավոր	Կրկնային				
					միավոր	միավոր	միավոր	միավոր	միավոր	միավոր				1			2	3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
I	Շղկանաբ կրթամաս																	
UՄՎ-042	1 Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մատչելիության ոլորտում	60	36	24				24	1		2	2				F3,91		
ՔՎՎ-020	2 Մատենագրության արհեստի հիմնարկներ	60	36	24	20	4				1		2	2			U4,71		
	Կամերալական դասընթացներ																	
ՔՎՎ-116	3 Գիտական հետազոտությունների մեթոդաբանություն	60	36	24	10	14				2		2				U1,U4,P1,P5,P7		
UՄՎ-046	Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանություն	60	36	24	10	14				2		2				U1,U4,P1,P5,P7		
	Շեղանակ	180	108	72	30	18				24		6	4	2				
II	Մատենագրական կրթամաս																	
ՔՎՎ-126	4 Քյմաթի դասավանդման մեթոդա-1	120	72	48	20	10	8	10			1	4	4			F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-127	5 Քյմաթի դասավանդման մեթոդա-2	120	72	48	20	10	8	10			2	4		4		F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-103	6 Քյմաթի խնդիրների լուծման մեթոդա և պրակտիկում	90	54	36	18	8	10			1		3	3			F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-128	7 Օրգանական քիմիայի հիմնական հասկացություններ	120	72	48	24	16	8				2	4		4		F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-001	8 D և F կլանման թիմա	120	72	48	26	4	10	8			1	4	4			F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-129	9 Երջակա մեթոդների թիմա	90	54	36	20		16			1		3	3			F2,F3,91,1,1		
	10 Մատենագրական պրակտիկա/մանկավարժական/	90										3		3		F4,F6,74,75		
	Կամերալական դասընթացներ																	
ՔՎՎ-017	11 Կլորանիտների թիմա	90	54	36	20	8	8			1		3	3			F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-016	12 Մանր թիմա	90	54	36	22	6	8			2		3		3		F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-006	13 Բարձր հեղուկ թիմա	90	54	36	22	6	8			2		3		3		F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-004	14 Պլեկ մարմին թիմա	90	54	36	22	6	8			2		3		3		F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-120	15 Անօրգանական թիմա/ անօրգանական նյութեր	120	72	48	24	8	8	8			2	4		4		F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-008	16 Բյուրեղների թիմա	120	72	48	24	8	8	8			2	4		4		F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-121	17 Միջատաբանական կազմի գեղ թիմա/ի դասընթացում	90	54	36	18		18			3		3		3		F2,F3,91,1,1		
ՔՎՎ-132	18 Ֆիզիկական թիմա/ի քվանտային մեխանիկայի և պրակտիկում	90	54	36	18		18			3		3		3		F2,F3,91,1,1		
	Շեղանակ	1140	630	420	212	70	102	36			38	17	18	3				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
III	Մանկավարժական կրթամաս														
UՄՎ-051	15 Մանկավարժական արհեստի հիմնարկներ	90	54	36	18	8	10			1		3	3		U1,U2,U3,U2,93,U2
UՄՎ-052	16 Մանկավարժական մատենագրության տեխնոլոգիաներ	90	54	36	12		12	12	1			3	3		U1,U2,U3,U2,93,U2
UՄՎ-057	17 Մանկավարժական հոգեբանություն	120	72	48	16		16	16			2	4		4	U2,P4,U2
	Կամերալական դասընթացներ														
UՄՎ-055	18 Մատենագրական երկր	60	36	24	12					12	1	2	2		U1,U2,U3,U2,93,U2
UՄՎ-057	19 Անի գործընթացի հոգեբանություն	90	54	36	18		10	8	3			3		3	U1,U2,U3,U2,93,U2
UՄՎ-056	20 Տարիների հոգեբանություն	90	54	36	18		10	8	3			3		3	U1,U2,U3,U2,93,U2
UՄՎ-053	21 Կրթական կրթություն	90	54	36	18		10	8	3			3		3	U1,U2,U3,U2,93,U2
	Շեղանակ	450	270	180	76	8	48	48			15	8	4	3	
IV	Գիտահետազոտական կրթամաս														
ՔՎՎ-056	20 Մաթեմատիկական ծրարի դիվերգենցիայի գիտական ամբիոն	120	72	48		48				23	4		2	2	U4,P1,P4,P5,P7
	21 Գիտահետազոտական աշխատանքի մեթոդաբանական և/կամ մաթեմատիկական թեմայով (կրթական աշխատանք)	90								2		3		3	U4,P5,72,73
	22 Գիտահետազոտական աշխատանքի մեթոդաբանական և/կամ մաթեմատիկական թեմայով (կրթական)	60									2		2		U4,P5,72,73
	23 Գիտահետազոտական աշխատանքի մեթոդաբանական և/կամ մաթեմատիկական թեմայով (նորմալ)	120									4		4		U4,P5,72,73
	24 Գիտահետազոտական պրակտիկա	90									3		3		F4,F6,74,75
	25 Գիտահետազոտական պրակտիկա	90									3		3		F4,F6,74,75
	26 Մաթեմատիկական թեմա/ մաթեմատիկական և պատմական	360									12		12		P5,72,73
	Շեղանակ	930	72	48		48					31		7	24	
	Շեղանակ	2700	1080	720	318	144	150	108			90	29	31	50	

Բնական գիտությունների ֆակուլտետի գրասենյակ

Շ. Տ. Գրիգորյան

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱՄԱՍ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/մ-042_Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	24
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Ծանոթացնել ավագ դպրոցում քիմիայի ապագա դասավանդողներին ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման նպատակահարմարությանը դասավանդման գործընթացում և աշխատանքային գործունեության ժամանակ, նպատակների և ապագա հիմնախնդիրների տեսական խորացմանը, մասնագիտական ոլորտում տարբեր բնույթի աշխատանքներում համակարգչային ծրագրերից օգտվելու հմտությունների ձեռքբերմանը, աշխատակիցների և աշակերտների հետ կապերի դերի տեսական խորը ուսումնասիրությանը: Ծանոթացնել մասնագիտական ոլորտում անցանց և առցանց համակարգերում տեքստերի մուտքագրմանը և խմբագրմանը, աշխատել աղյուսակների հետ: Կատարել մասնագիտական տվյալների տեսակավորում և գտում MS Excel-ում, ստանալ մասնագիտական բնագավառի խնդիրների լուծման բանաձևեր, կիրառել տարբեր խմբերի ֆունկցիաներ, կառուցել համեմատական դիագրամներ, ստեղծել մասնագիտական ոլորտին վերաբերվող տվյալների բազաներ, կազմակերպել տվյալների առանձնացումներ և հաշվարկներ, կիրառել առցանց կոնվերտացիոն և թարգմանիչ ծրագրեր, դասավանդման արդյունավետությունը բարձրացնող տարբեր ուսուցողական հարթակներ:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <p>իմանա մասնագիտական ոլորտում, կիառական ծրագրային փաթեթների կիրառման անհրաժեշտ գործիքները, մասնագիտական տվյալների հենքեր նախագծելը և նրանցով մասնագիտական խնդիրների լուծման տեսական հիմունքները, իմանա առցանց ուսուցողական հարթակներից օգտվելու,</p>			

	<p>կիրառական ծրագրերից օգտվելու ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:</p> <p>Հմտություն</p> <p>կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում մասնագիտական ոլորտում,</p> <p>կարողանա ըստ թեմատիկ առաջադրանքների չափանիշների իրականացնել կամ լուծել մասնագիտական ոլորտի խնդիրը</p> <p>կարողանա մասնագիտական առաջադրանքների կատարման ընթացում օգտվել անցանց և առցանց համապատասխան ծրագրային միջոցներից</p> <p>Կարողունակություն</p> <p>տիրապետի համակարգչային սարքավորումներին, տեքստային, հաշվարկային, տվյալների բազայի վերաբերյալ խնդիրների լուծման, հետազոտության, տվյալների մշակման, առցանց ուսուցողական հարթակներում մասնագիտական թեմաների ներդրման և մշակման ծրագրային մեթոդներին,</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1 Ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները ու նրանց կիրառությունը կենսաբանության դասավանդման գործընթացում, ինֆորմացիոն-որոնողական համակարգեր</p> <p>Թեմա 2 MS կիրառական ծրագրեր: Խմբագրական աշխատանքների նրբությունները և դրանց կիրառությունը մասնագիտական գործընթացում</p> <p>Թեմա 3 Շնորհանդեսային ծրագիրը մասնագիտության մեջ</p> <p>Ներկայացումներ, Հղումներ</p> <p>Թեմա 4 MS Excel աղյուսային խմբագիր: Բանաձևերի տացումը և ֆունկցիաների կիրառությունը մասնագիտական տվյալների մշակման գործում</p> <p>Թեմա 5 Internet, mail, առցանց ուսուցողական հարթակներ՝ edpuzzle, mentimeter, quizzz: Կոնվերտացիայի և այլ թարգմանիչ ծրագրերի դերը մասնագիտության մեջ</p> <p>Թեմա 6 MS Access ծրագրային փաթեթ</p> <p>Տվյալների բազաների ստեղծման կարևորությունն ու աշխատանքի սկզբունքները ավագ դպրոցում մասնագիտական ուսուցման գործընթացում</p> <p>Թեմա 7 Տվյալների հենք: Մասնագիտական տվյալների աղյուսակների ստացում, հարցումների կազմակերպում, արձանագրություններ՝ ֆիլտրված նոր աղյուսակների ձևավորման ժամանակ:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ս. Է. Կոսեմյան, Ա. Ժ. Սմբատյան Ինֆորմատիկա և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմունքներ, 2013 ✓ Ս Կոսեմյան MS EXCEL ԱՂՅՈՒՍԱԿԱՅԻՆ ԽՄԲԱԳԻՐ (ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴԿ), 2017 ✓ Симонович С. Информатика. Базовый курс. Учебник для вузов.

	<p>Стандарт третьего поколения Изд. 3, 2020</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Կ.Սիրադեղյան, Ն. Հովհաննիսյան, «Ուսուցման նոր մեթոդների համատեղման դերը ուսուցողական մի քանի էլեկտրոնային գործիքների հետ», Երևան, 2022 <p>Լրացուցիչ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Կ. Սիրադեղյան «Ուսուցման և գիտելիքների ստուգման գործընթացների ինտեգրումը ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ներդրմամբ», Կրթություն, բարեփոխումներ, հիմնախնդիրներ, հանրապետական գիտաժողովի նյութեր, Եր. Իրավունք, 2008 ✓ Հովսեփյան Վ. Ս. - "Ինֆորմատիկայի և հաշվողական տեխնիկայի հիմունքներ", Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2005 ✓ Карчевский Е.М., Филиппов И.Е. -Excel 2007 в примерах, 2010 ✓ Харитонов И.А. Microsoft Office Access 2007, СПб.: БХВ – Петербург, 2008 <p>Էլեկտրոնային</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ https://office-guru.ru/excel/samouchitel-excel-dlja-chainikov-1.html ✓ https://www.youtube.com/watch?v=tj2USpibb7Y ✓ ms access tutorial.pdf ✓ Lesson-word.pdf ✓ https://edpuzzle.com/ ✓ https://www.mentimeter.com/ ✓ https://quizizz.com/
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ-020 Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրներ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	20
			Մեմինար	4
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգաք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի հիմնական նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քիմիայի ժամանակակից հիմնախնդիրներին՝ ելնելով քիմիա գիտության զարգացման միտումներից: Բացի այդ առարկայի նպատակն է ներկայացնել նաև տվյալ հիմնախնդիրների և			

	<p>պրոբլեմների լուծման ուղիներն ու մեթոդները, ինչպես նաև ժամանակակից գիտության ձեռքբերումները այդ ուղղությամբ:</p>
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p><u>Գիտենա՝</u> Քիմիայի զարգացման հիմնական ուղիները, կարևորի շրջակա միջավայրի հարցերը:</p> <p><u>Կարողանա՝</u> Ինքնուրույն կերպով լրացնել, զարգացնել դասընթացի տեսական մասի ուսումնասիրության ժամանակ ստացված գիտելիքները՝ կապված քիմիական գիտության ժամանակակից ձեռքբերումների հետ:</p> <p><u>Տիրապետի՝</u> Տեղեկատվության բազմազան աղբյուրների հետ աշխատանքի պրոցեսում ինքնուրույն քիմիական գիտելիքներ ձեռք բերելու և կատարելագործելու հմտություններին:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ներածություն 2. Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանական հիմնախնդիրները: 3. Նանոտեխնոլոգիաներ, դրանց զարգացումը և կիրառման հեռանկարները: 4. Նանոօբյեկտների կիրառման բնագավառները: 5. Նանոքիմիա, նանոօբյեկտներ, դրանց դասակարգումը: 6. Նանոմասնիկների ստացման մեթոդները: 7. Ատոմային էներգետիկա, ազդեցությունը միջավայրի և մարդու առողջության վրա: 8. Մննդի քիմիական աղբյուրներ: 9. Թունաքիմիկատներ, դրանց դասակարգումը և ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա: 10. Ջրային միջավայրի աղտոտվածությունը, պատճառները և կանխարգելման ուղիները: 11. Հանքարդյունահանում, ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա: 12. Մթնոլորտի քիմիական աղտոտում: 13. Էներգիայի այլընտրանքային աղբյուրներ: 14. Գլոբալ տաքացում և ջերմոցային էֆեկտ: 15. Քիմիական արդյունաբերության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա: 16. Ածխածնային նանոմասնիկներ, ստացումը, հատկությունները, կիրառումը: 17. Հակաօքսիդիչներ: 18. Հակաօքսիդիչների ազդեցության քիմիական մեխանիզմները, դրանց ուսումնասիրումը: 19. Հակաօքսիդիչներ, դասակարգումը և ազդեցության մեխանիզմները: 20. Բնապահպանական հիմնախնդիրներ: ՀՀ

	բնապահպանական խնդիրները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ըստ բուհում գործող կարգի - ,Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարանի հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ (վերանայված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 01.09.2023թ. https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf),
Գրականություն	<p>Հիմնական</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Будыко М. И. / Современные проблемы экологии, 1994г 2. Рюбенс К. / Антиоксиданты, 1998 3. Зенков Н. К., Ланкин В. З., Меньшикова Е. Б. Окислительный стресс. 2001г 4. Рыбалкина М. / Нанотехнологии для всех, 2005г 5. Сергеев Г. Б. / Нанохимия, М., Книжный дом университет, 2006г 6. Голицын А. Н. / Промышленная экология и мониторинг загрязнения природной среды, 2007г 7. Еремин В. В. / Нанохимия и нанотехнологии, 2009г <p>Լրացուցիչ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суздалев И. П.. Нанотехнология. Физико-химия нанокластеров, наноструктури наноматериалов, 2005г 2. Нанотехнологии. Азбука для всех. (под. ред. Ю. Д. Третьякова). 2008г 3. Яшин Я. И., Рьжнев В. Ю., Яшин А. Я., Черноусова Н. И. / Природные антиоксиданты. Содержание в пищевых продуктах и влияние их на здоровье и старение человека, 2009г

ՎԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ-116 Գիտական հետազոտության մեթոդաբանական			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	10
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել գիտական հետազոտությունների մեթոդաբանությանը, սովորեցնել տարբերակել հիմնարար և կիրառական հետազոտությունները,			

	<p>գաղափար տալ քանակական, որակական և խառը տիպի հետազոտությունների մասին: ծանոթացնել գիտական վարկածի և հիփոթեզի հիմնական տիպերի հետ:</p>
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Վերջնական արդյունքին ներկայացվող պահանջները</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ գիտական հետազոտության մեթոդաբանության մասին, ○ հիմնարար և կիրառական հետազոտության տարբերակման մասին, ○ քանակական, որակական և խառը տիպի հետազոտությունների մասին, ○ գիտական վարկածի մասին, ○ իմանա գիտափորձ եզրույթի էությունը, ○ գիտափորձի և վարկածի մասին, ○ հոդվածը կամ թեզը գրելու և հրատարակման ուղարկելու քայլերը, ○ ունենա գաղափար դրամաշնորհային ծրագրերի մասին <p><i>Կարողություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ○ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, ○ սահմանել գիտական մեթոդի նպատակն ու դրա փուլերը, կարողանա բացատրել այդ փուլերի միջև կապը, ○ սահմանել գիտական վարկածը և հասկանա, թե ինչպես է վարկածը կիրառվում գիտական մեթոդի մեջ, ○ սահմանի հիպոթեզի փուլերը, ○ նկարագրի գիտափորձի և վարկածի միջև կապը, <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Հետազոտական աշխատանքների կատարման մեթոդներին, ○ վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին ○ ներկայացնի ստացված արդյունքները ○ ստացված տվյալները ներկայացնի հոդվածի և/ կամ մագիստրական թեզի մեջ ○ տիրապետի դրամաշնորհային հայտեր ներկայացնելու պահանջներին ու սկզբունքներին
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Գիտական հետազոտության մեթոդաբանություն առարկան, խնդիրները:</p> <p>Թեմա 2. Ինչ է գիտությունը, հետազոտությունը. Հետազոտային տեսակները</p> <p>Թեմա 3. Հասկացողություն գիտական մեթոդի ամսին. Դիտարկում և հարցադրում, նախնական հետազոտություն, վարկած:</p> <p>Թեմա 4. Գիտափորձ, տվյալների վերլուծություն և</p>

	<p>Եզրակացություններ:</p> <p>Թեմա 5. Արդյունքների ներկայացում:</p> <p>Թեմա 6. Ինչպես գրել հոդված և մագիստրական թեզ</p> <p>Թեմա 7. Ինչպես գրել դրամաշնորհային արդյունավետ հայտեր</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>Գիտելիքները գնահատվում են գրավոր աշխատանքով: Քննական տոմսը ներառում է տեսական հարցեր, թեստեր: Յուրաքանչյուր առաջադրանքի համար քննական տոմսում նշագվում է գնահատման համարժեք միավորը: Գրավոր աշխատանքը գնահատվում է առավերագույնը 20 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանքը գնահատվում է առավերագույնը 20 միավոր: Գնահատման չափանիշներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հարցը ներկայացված է ավարտուն 2. Կարողանում է տերմինները բացատրել 3. Խոսքը հստակ է, մատչելի 4. Պատրաստված է ցուցադրություն 5. Կիրառվել են տարբեր գրական աղբյուրներ և առկա են հղումները /0; 1-2; 3 և ավելի/ 6. Պատասխանել է հարցերի /0; 1-2; 3 և ավելի/ 7. Ձեկուցումը գիտական է 8. Կատարվել է համեմատական վերլուծություն 9. Ներկայացնում է կիրառական օրինակներ 10. Քննարկվող գործընթացները ներկայացվել են բույսի օրգանիզմի ամբողջականության համատեքստում <p>Յուրաքանչյուր չափանիշի համար սահմանված առավելագույն միավորը՝ 2 , չափանիշի պահանջը թերի կատարելու դեպքում՝ 1 միավոր, չկատարելու դեպքում՝ 0 միավոր: Գումարային գնահատականը կլինի ինքնուրույն աշխատանքի գնահատականը:</p>
Գրականություն	<p>Հիմնական գրականություն (ՀԳ)</p> <p>1.Գևորգյան Ս., Հովհաննիսյան Ա., Հակոբյան Ա. Գիտական հետազոտության մեթոդաբանություն/ Երևան, FAST. 2022թ.</p> <p>Լրացուցիչ գրականություն (ՀԳ)</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ -046 Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		

	Ընդամենը	60
Ստուգման ձևը	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել անհրաժեշտ գիտելիքներով, ձևավորել մանկավարժական հետազոտությունների կազմակերպման և իրականացման կարողություններ և հմտություններ: Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել անհրաժեշտ գիտելիքներով, ձևավորել մանկավարժական հետազոտությունների կազմակերպման և իրականացման կարողություններ և հմտություններ:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ հետազոտության մեթոդաբանության էությունը, ✓ հետազոտության պրոբլեմի ընտրությունը և հիմնավորումը, ✓ մանկավարժական հետազոտության հիմնական փուլերը, ✓ մանկավարժական հետազոտության մեթոդները, ✓ մանկավարժական գիտափորձի տեսությունը, ✓ մանկավարժ-հետազոտողի կոմպետենցիաները: <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ տարբերակել «մեթոդաբանություն», «հետազոտության մեթոդ», «հետազոտության մեթոդ», «գիտական կանխատեսում», «վարկած», «հետազոտության օբյեկտ», «հետազոտության համակարգ» հասկացությունները ✓ գործնականում կիրառել յուրացված գիտահետազոտական մեթոդները, ✓ ձևակերպել հետազոտության հիմնախնդիրը, առաջատար գաղափարը և վարկածը, ✓ իրականացնել փորձարարություն: <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ հետազոտության անցկացման տեխնիկային և մեթոդիկային, ✓ վերլուծելու և համադրելու հմտությանը: 	
Դասընթացի բովանդակությունը	<p style="text-align: center;">Հասկացություն մեթոդաբանության մասին</p> <p>Հասկացություն մեթոդոլոգիայի մասին: Փիլիսոփայությունը որպես համընդհանուր մեթոդոլոգիա: Հասկացություն մասնավոր մեթոդոլոգիաների մասին: Ճանաչողության տեսությունը գնոսեոլոգիան և ուսուցումը:</p> <p style="text-align: center;">Սոցիոլոգիական մեթոդների կիրառումը մանկավարժության մեջ</p> <p>Հասկացություն մանկավարժական հետազոտության մեթոդների և նրանց դասակարգման մասին: Սոցիոլոգիական մեթոդները մանկավարժական հետազոտությունների զանգվածային հարցումներ, դիտումներ, փաստաթղթերի վերլուծություն, սոցիոմետրիկայի մեթոդ և այլն: Տեսական վերլուծության և համադրման մեթոդներ: Մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդը մանկավարժական հետազոտություններում: Մանկավարժ – հետազոտողի բնութագիրը: Բարոյագիտությունը և բարոյական դաստիարակությունը: Գեղագիտությունը և գեղագիտական դաստիարակությունը Բարոյագիտությունը և բարոյական դաստիարակությունը: Գեղագիտությունը և գեղագիտական դաստիարակությունը: Գեղագիտությունը և գեղագիտական դաստիարակությունը: Դաստիարակության և նրա հետևանքի ըմբռնման տարբերությունները:</p>	

	Իդեալիզմը որպես արևմտյան մանկավարժության մեթոդաբանական հիմք: Դիալեկտիկական մատերիալիզմը որպես խորհրդային մանկավարժության մեթոդաբանական հիմք:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ամապատասխան գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին ամապատասխան: https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf
Գրականություն	Պարտադիր՝ <ul style="list-style-type: none"> ✓ Введение в научное исследование по педагогике, м. 1988 ✓ Ительсон л. Математические и кибернетические методы в педагогике, м., 1964 ✓ Краевский в.в., методология педагогического исследования, самара, 1994 ✓ Федотова г.а., методология и методика педагогических исследований, в.новгород, 2010 ✓ Крысанова о.а., методология и методика педагогических исследований, с., 2006 ✓ Краевский в.в., методология педагогики, ч. 2001 Լրացուցիչ՝ <ul style="list-style-type: none"> ✓ Методологические проблемы развития педагогической науки / под ред. П. р. Атутова и др./, м. 1985 ✓ Методы педагогических исследований, под ред. А. и. пискунова и г.в. воробьева/, м., 1979 ✓ Педагогический поиск, м., 1987

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱՄԱՍ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ-126- Քիմիայի դասավանդման մեթոդիկա-1			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	20
			Մեմինար	10
			Լաբորատոր աշխատանք	10
			Գործնական աշխատանք	8
		Ինքնուրույն	72	
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	☐ Մագիստրոսական կրթության կազմակերպում, ☐ ուսանողին մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների ուսուցում , ☐ ուսուցանել քիմիայի դպրոցական դասընթացի բովանդակությունը և կառուցվածքը,			

	☐ ուսուցանել ☐ դպրոցում սովորողների կրթական, դաստիարակչական և զարգացման հիմնախնդիրները, ☐ քիմիայի դասավանդման գործընթացում ապագա անհատի, երկրի համար որակյալ քաղաքացու ձևավորում համար:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք (ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> ☐ Քիմիայի դասավանդման տեսություն և մեթոդիկա՝ առարկայի բովանդակությունը և խնդիրները, ☐ քիմիայի դպրոցական դասընթացի բովանդակությունը և կառուցվածքը, ☐ քիմիայի դասավանդման արդի պահանջները դպրոցում, ☐ քիմիայի ուսուցման ավանդական և ժամանակակից կազմակերպչական ձևերը և մեթոդները: ☐ քիմիայի ընդհանուր և կոնկրետ թեմաների ուսուցման մեթոդները, ☐ դիդակտիկայի, դաստարակության և հոգեբանության հիմնահարցերը: <p>Հմտություն</p> ☐ քիմիայի առավել բարդ հասկացությունների ուսուցումը մատուցել ընկալելի եղանակներով, ☐ իրականացնել քիմիայի դասավանդման արդի պահանջները դպրոցում, ☐ յուրաքանչյուր թեմա ներկայացնել ամբողջական և կատարել ճիշտ շեշտադրումներ: <p>Կարողունակություն</p> ☐ քիմիայի դպրոցական դասընթացի բովանդակությանը, ☐ քիմիայի դասի կառուցվածքի պլանավորման գործընթացին, ☐ գործնական և լաբորատոր աշխատանքների կազմակերպման և անցկացման տեխնիկային, ☐ սովորողների կողմից գիտելիքների հսկման և գնահատման գործընթացին, ☐ արտադասարանական աշխատանքների կազմակերպմանը և իրականացմանը:
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>1. Քիմիայի ուսուցման տեսություն և մեթոդիկա՝ առարկան որպես գիտություն, նպատակը, խնդիրները և կառուցվածքը:</p>
	<p>2. Քիմիայի դպրոցական դասընթացի խնդիրները և կառուցվածքը, ծավալի և բարդության չափանիշները:</p>
	<p>3. Քիմիայի ուսուցման կրթական և դաստիարակչական ֆունկցիաներ: Աշխարհայացքի ձևավորման էտապները</p>
	<p>4. Սովորողների զարգացման պրոցեսը քիմիայի ուսուցման ժամանակ: Պրոբլեմային ուսուցում, դրա իրադրության ստեղծման ձևերը</p>

	5. Քիմիայի ուսուցման կազմակերպչական ձևերը: Ուսուցման ընդհանուր մեթոդները, խոսքային մեթոդներ:
	6. Ուսուցման խոսքա դիտողական մեթոդներ: Խոսքա - դիտողա - գործնական մեթոդներ: Աշակերտական փորձ: Լաբորատոր փորձ: Գործնական պարապմունքներ
	7. Ուսուցման նորագույն մեթոդներ: Քիմիայի ծրագրավորված ուսուցում:
	8. Էլեկտրոնային տեղեկատվական միջոցների օգտագործում:
	9. Քիմիական խնդիրների և վարժությունների լուծման մեթոդիկա:
	10. Քիմիայի ուսուցման արդյունքների հսկման ձևերը, տեսակները, մեթոդները :
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ըստ բուհում գործող կարգի - «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»(ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.)
Գրականություն	Հիմնական
	1. “Общая методика обучения химии”, I и II часты. (Под редакции Цветкова А. А.) “Просвещение”,
	2. Чернобельская Г. М. “Оновы методики обучения химии”, Москва, Просвещения,
	3. Кирюшкин Д. М. “Методика преподавание химии в средней школе”, М.,
	4. Плетнер Ю. , Полосин В. С., “Практикум по методике преподавания химии”, М.,
	Լրացուցիչ
	1. Максимоич и др., “Методика обучения химии”, Москва, “Просвещение”,
	2. Дризовская Т. М., “Методика обучения химии в IX классе”, М.,
	3. Дьякович С. В., “Методика факультативных занятия по химии”, М.,
Էլեկտրոնային աղբյուրներ	1. Էլեկտրոնային (Word).Ցանցային
	2. Ինտերնետի բոլոր էլեկտրոնային ձևեր

Թվանիշը, անվանումը				
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	<u>1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ</u>			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	10
			Լաբորատոր աշխատանք	10
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	72		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	☐ Մագիստրոսական կրթության կազմակերպում, ☐ ուսանողին մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների ուսուցում , ☐ ուսուցանել քիմիայի դպրոցական դացնթացի բովանդակությունը և կառուցվածքը, ☐ ուսուցանել ☐ դպրոցում սովորողների կրթական, դաստիարակչական և զարգացման հիմնախնդիրները, ☐ քիմիայի դասավանդման գործընթացում ապագա անհատի, երկրի համար որակյալ քաղաքացու ձևավորում համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքներ ը	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք (ներ)ը. Գիտելիք ☐ Քիմիայի դասավանդման տեսություն և մեթոդիկա՝ առարկայի բովանդակությունը և խնդիրները, ☐ քիմիայի դպրոցական դացնթացի բովանդակությունը և կառուցվածքը, ☐ քիմիայի դասավանդման արդի պահանջները դպրոցում, ☐ քիմիայի ուսուցման ավանդական և ժամանակակից կազմակերպչական ձևերը և մեթոդները: ☐ քիմիայի ընդհանուր և կոնկրետ թեմաների ուսուցման մեթոդները, ☐ դիդակտիկայի, դաստարակության և հոգեբանության հիմնահարցերը: Հմտություն ☐ քիմիայի առավել բարդ հասկացությունների ուսուցումը մատուցել ընկալելի եղանակներով, ☐ իրականացնել քիմիայի դասավանդման արդի պահանջները			

	<p>դպրոցում,</p> <p>☐ յուրաքանչյուր թեմա ներկայացնել ամբողջական և կատարել ճիշտ շեշտադրումներ:</p> <p>Կարողունակություն</p> <p>☐ քիմիայի դպրոցական դասընթացի բովանդակությանը,</p> <p>☐ քիմիայի դասի կառուցվածքի պլանավորման գործընթացին,</p> <p>☐ գործնական և լաբորատոր աշխատանքների կազմակերպման և անցկացման տեխնիկային,</p> <p>☐ սովորողների կողմից գիտելիքների հսկման և գնահատման գործընթացին,</p> <p>☐ արտադասարանական աշխատանքների կազմակերպմանը և իրականացմանը:</p>
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>1. Քիմիայի ուսուցման միջոցների համակարգ: Քիմիայի դպրոցական կաբինետ: Ուսուցչի և աշակերտների աշխատանքային տեղեր: Լաբորանտական սենյակ: Տեխնիկական անվտանգության կանոնների և աշխատանքի պաշտպանության հարցերը:</p>
	<p>2. Քիմիայի դասագիրքը որպես ուսուցման համակարգ: Աշակերտների աշխատանքի կազմակերպումը դասագրքի հետ:</p>
	<p>3. Քիմիայի ուսուցման գործընթացի կազմակերպում: Դասը որպես ուսուցման կազմակերպման գլխավոր ձև: Քիմիայի դասերի դասակարգում, կոնսպեկտի կազմում, դասի անայից:</p>
	<p>4. Քիմիայի ուսուցչի աշխատանքի գիտական կազմակերպումը (ԱԳԿ)</p>
	<p>5. Ուսուցչի գործունեության պլանավորումը և կազմակերպումը: Ուսուցչի գիտամեթոդական աշխատանքի կազմակերպում</p>
	<p>6. Ֆակուլտատիվ պարապմունքներ և արտադասարանային աշխատանքներ քիմիայից:</p>
	<p>7. Քիմիայի ուսումնական դասընթացի առանձին թեմաների դասավանդման մեթոդիկական ընդհանուր և անօրգանական քիմիայից:</p>
	<p>8. Քիմիայի ուսումնական դասընթացի առանձին թեմաների դասավանդման մեթոդիկական օրգանական քիմիայից:</p>
	<p>9. Քիմիայի ուսումնական դասընթացի ընդհանրացման մեթոդիկա</p>
	<p>10. Քիմիայի ավարտական քննություններին նախապատրան մեթոդիկա</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>Ըստ բուհում գործող կարգի - «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»(ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.)</p>
Գրականություն	<p>Պարտադիր</p>
	<p>5. “Общая методика обучения химии”, I и II часты. (Под редакции Цветкова А. А.) “Просвещение”,</p>

	6. Чернобелская Г. М. “Оновы методики обучения химии”, Москва, Просвещения,
	7. Кирюшкин Д. М. “Методика преподавание химии в средней школе”, М.,
	8. Плетнер Ю. , Полосин В. С., “Практикум по методике преподавания химии”, М.,
	Լրացուցիչ
	4. Максимоич и др., “Методика обучения химии”, Москва, “Просвещение”,
	5. Дризовская Т. М., “Методика обучения химии в IX классе”, М.,
	6. Дьякович С. В., “Методика факультативных занятия по химии”, М.,
Էլեկտրոնային աղբյուրներ	3. Էլեկտրոնային (Word).Ցանցային
	4. Ինտերնետի բոլոր էլեկտրոնային ձևեր

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ -103- Քիմիայի խնդիրների լուծման մեթոդիկա և պրակտիկում			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	18
			Սեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	10
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	☐ գործնականում ամրապնդել, խորացնել և հարստացնել ուսանողների տեսական գիտելիքները: ☐ ուսանողներին սովորեցնել տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ☐ զինել ուսանողներին խնդիրների և վարժությունների լուծման մեթոդիկային, ☐ զարգացնել ուսանողների տրամաբանական մտածողությունը, եզրահանգումներ կատարելու ունակությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i>			

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ «Ընտրովի խնդիրների լուծման մեթոդիկա և պրակտիկում» առարկայի բովանդակությունը և խնդիրները, ☐ քիմիայի դպրոցական դասընթացի բովանդակությունը և կառուցվածքը, ☐ քիմիական խնդիրների հետազոտում ու վերլուծություն, ☐ բանաձևերի ձևափոխությունները և հայտնի մեծությունները ներկայացնել հանրահաշվական բանաձևով: ☐ քիմիայի ընդհանուր և կոնկրետ թեմաների ուսուցման մեթոդները, <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ քիմիայի դպրոցական դասընթացի բովանդակությանը, ☐ քիմիայի դասի կառուցվածքի պլանավորման գործընթացին, ☐ քիմիայի ընդհանուր և կոնկրետ թեմաների ուսուցման մեթոդներին, ☐ սովորողների կողմից գիտելիքների հսկման և գնահատման գործընթացին, ☐ միջառարկայական կապերիի օգտագործման մեթոդիկա: ☐ արտադասարանական աշխատանքների կազմակերպմանը և իրականացմանը: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ կատարել քիմիական խնդիրների հետազոտում ու վերլուծություն, ☐ կատարել քիմիական խնդիրների լուծման հանրահաշվական հնարքներ: ☐ կատարել բանաձևերի ձևափոխությունները և հայտնի մեծությունները ներկայացնել հանրահաշվական բանաձևովի տեսքով: ☐ դիդակտիկայի, դաստարակության և հոգեբանության հիմնահարցերը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա
	1. Քիմիայի ընտրովի խնդիրների լուծման մեթոդիկա և պրակտիկում (ՔԸԽԼՄ և Պ) ^օ առարկան, նպատակը, խնդիրները և կազուցվածքը:
	2. ^օ Նախնական քիմիական հասկացություններ ^օ թեմայի վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկա
	3. ^օ Պարբերական օրենք ^օ և ^օ Նյութի կառույց ^օ թեմաների վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկա
	4. ^օ Լուծույթներ ^օ , ^օ Էլեկտրոլիտիկ տիտղոսում ^օ , ^օ Էլեկտրոլիզ ^օ թեմաների վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկա
	5. ^օ Ոչմետաղներ ^օ և ^օ Մետաղներ ^օ թեմաների վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկա
	6. Օրգանական քիմիայի դասընթացին վերաբերյալ խնդիրների

	լուծման մեթոդիկա
	7. Ֆակուլտատիվ պարապմունքներում և օլիմպիադաներում ուսուցանվող խնդիրների լուծման մեթոդիկա
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ըստ բուհում գործող կարգի - «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»(ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.)
Գրականություն	Պարտադիր
	1. Ерыгин Д. П., Шишкин Е. А. “Методика решения задач по химии.”
	2. Семенов И.Н. “Задачи по химии повышенной сложности для абитуриентов.”
	3. Սահակյան Լ Ա, Ավետիսյան Ա վ և տարբեր քիմիայի դպրոցական դասագիրք՝ 7-12 –րդ դասարաններ
	4. Սահակյան Լ. Ա., Խաչատրյան Ա. և այլն; “Քիմիայի շտեմարան”, “Զանգակ-97”,
	Լրացուցիչ
	1. Ավագյան Է., Գրիգորյան Ֆ., Երևան “Քիմիան թեսթերով”, դիմորդի համար
	2. Փալիկյան Գ, Սարգսյան Ժ. և այլն “Քիմիա: 10 թեսթ”, ԳԹԿ, “Զանգակ-97”,
	3. Ավագյան Է., Գրիգորյան Ֆ., Երևան, “Քիմիան թեսթերով”, դիմորդի համար”,
Էլեկտրոնային աղբյուրներ	5. Էլեկտրոնային (Word).Ցանցային
	6. Ինտերնետի բոլոր էլեկտրոնային ձևեր

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ-128 Օրգանական քիմիայի հիմնական հասկացությունների դասավանդման մեթոդիկա
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ

Ուսումնասրոթյան տարի / կիսամյակ	1- ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<p>Օրգանական քիմիայի հիմնական հասկացությունների դասավանդման մեթոդիկա՝ ուսումնական առարկայի դասընթացը պետք է արտահայտի ապագա քիմիայի դասավանդման մեջ տվյալ ուսումնական առարկայի դերը, նշանակությունը, ուսուցանվող գիտության զարգացման հիմնական հեռանկարային ուղղությունները, հմտությունների և կարողությունների այն ծավալը և բովանդակությունը, որոնց պետք է տիրապետի ուսանողը, կրթության ակնկալվող արդյունքները, պահանջվող ուսումնական նյութի յուրացման և դրված նպատակներ իրագործման տեսքով:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների գիտելիքները՝ Օրգանական քիմիայի հիմնական հասկացությունների դասավանդման մեթոդիկա՝ ուսումնական առարկայի զարգացման, հիմնական բաժինների, առանձին թեմաների մասին: ▪ Ուսանողներին նախապատրաստել օրգանական քիմիայի դասավանդման հետ կապված ուսուցման մեթոդիկային 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք (ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ իմանա ածխածնի միացությունների քիմիան, դրանց կառուցվածքի դասավանդման մեթոդիկան ☐ այդ միացություններում քիմիական կապերի բնույթի դասավանդման մեթոդիկան ☐ ֆիզիկական և քիմիական հատկությունների դասավանդման մեթոդիկա ☐ ստացման եղանակների դասավանդման մեթոդիկան ☐ գործնական կիրառման հնարավորությունների վերաբերյալ դասավանդման մեթոդիկան <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Տիրապետի օրգանական քիմիայի ուսումնասիրման մեթոդներին, ☐ Տիրապետի լաբորատոր-գործնական պարապմունքներ 			

	<p>անցկացնելիս նորագույն մեթոդների ներդրմանը և կիրառմանը,</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Տիրապետի վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտությունների: <p>Կարողություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Կարողանա ստացած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում, ☐ Կարողանա կիրառել օրգանական քիմիայի դասավանդման մեթոդները, ☐ Կարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարել ☐ Կարողանա տիրապետի թեմատիկ գրականության մշակմանը, տալ քննադատական վերլուծություն:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Ներածություն: Քիմիական կառուցվածքի տեսություն: Մահմանային ածխաջրածիններ (ալկաններ) Էթիլենային և ացետիլենային ածխաջրածիններ: Դիենային և ենինային ածխաջրածիններ: Կաուչուկ</p>
<p>1.</p>	<p>Ալիցլիկլիկ ածխաջրածիններ և նրանց ածանցյալներ: Ածխաջրածինների հալոգեն ածանցյալներ</p>
<p>2.</p>	<p>Միատոմ և բազմատոմ սպիրտներ: Պարզ էթերներ:</p>
<p>3.</p>	<p>Ալդեհիդներ և կետոններ և նրանց ածանցյալներ</p>
<p>4.</p>	<p>Կարբոնաթթուներ և նրանց ածանցյալներ: Դիկարբոնաթթուներ: Օքսիթթուներ</p>
<p>5.</p>	<p>Արոմատիկ ածխաջրածիններ (արեններ) և նրանց ածանցյալները</p>
<p>6.</p>	<p>Ֆենոլներ, արոմատիկ սպիրտներ, նիտրո- և սուլֆոմիացություններ</p>
<p>7.</p>	<p>Ալիֆատիկ և արոմատիկ ամիններ</p>
<p>8.</p>	<p>Բարդ էթերներ: Ճարպեր</p>
<p>9.</p>	<p>Ածխաջրեր (մոնոսախարիդներ, դիսախարիդներ, պոլիսախարիդներ)</p>
<p>10.</p>	<p>Ամինաթթուներ և սպիտակուցներ</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները. Ըստ բուհում գործող կարգի - «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»(ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.)</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p>
	<p>1. Վ. Վ. Պերեկալին, Ս. Ա. Չոնիս / Օրգանական քիմիա,</p>
	<p>2. Ա. Ա. Պետրով, Խ. Վ. Բալյան / Օրգանական քիմիա,.</p>
<p>3. Ա. Ն. Նեսմեյանով, Ն. Ա. Նեսմեյանով / Օրգանական</p>	

	քիմիայի հիմունքներ,
	4. Դովլաթյան Վ Վ, Չաքրյան Թ Օ, Օրգանական քիմիայի դասընթաց, -Եր.: ՀՊԱՀ, 2011. 490 էջ
	5. Иванов, В.Г. Практикум по органической химии: Учеб. пособие / В.Г. Иванов, О.Н. Гева, Ю.Г. Га верова. -М. : Академия,. 288 с.- (Высш. Образ-ие). - ISBN 5-7695-0586-9.- Библиогр.: с. 286.
	Լրացուցիչ
	1. Дж. Робертс, М. Касерио / Органическая химия,
	2. А. Терней/ Современная органическая химия,
	3. А. Физер, М. Физер/ Органическая химия,
	Էլեկտրոնային աղբյուրներ
	7. Էլեկտրոնային (Word).Ցանցային
	8. Ինտերնետի բոլոր էլեկտրոնային ձևեր

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ - 001 D և F էլեմենտների քիմիա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս , 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	26
			Մեմինար	4
			Լաբորատոր աշխատանք	10
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	72		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<p>Ժամանակակից գիտության տեսանկյունից մեկնաբանել այն կապը, որը գոյություն ունի նյութերի կառուցվածքի և հատկությունների միջև</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Մենդելևի պարբերական օրենքի հիման վրա բացահայտել տարրերի և նրանց միացությունների հատկությունները, քիմիական ռեակցիաների հետևանքով առաջացած նյութերի կազմն ու հատկությունները ✓ Տարրերի և նրանց միացությունների հատկությունների ճանաչման ճանապարհով սինթեզել ժամանակակից տեխնիկայի պահանջներին համապատասխանող նյութեր 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ներկայացնելու D և F էլեմենտների քիմիայի տեսական և փորձնական կապը: 			

	<p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ձեռք բերել հմտություններ քիմիայի մասին գիտելիքները ըստ անհրաժեշտության օգտագործելու համար, ✓ մշակելու փորձարարական աշխատանքների տվյալները և կատարելու համապատասխան եզրակացություններ, ✓ կատարելու տեսական և փորձնական վերլուծություններ կապված քիմիայի և ֆարմացիայի միջառարկայական կապի հետ, <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ձեռք բերած գիտելիքները գործնականում կիրառելուն, ✓ անօրգանական քիմիայի արդի տեսական հիմնադրույթներին, ✓ կհասկանա առարկայի հիմնախնդիրները, ✓ փորձարարական աշխատանքների և ✓ համապատասխան վերլուծությունների մեթոդներին: ✓ փորձարարական աշխատանքների կատարման մեթոդներին, ✓ Առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացությամբ, ✓ Լաբորատոր-գործնական պարապմունքներ անցկացնելիս նորագույն մեթոդների ներդրմանը և կիրառմանը, ✓ Վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Մենդելևի պարբերական համակարգի 3 d տարրերի և նրանց միացությունների հատկությունները:</p> <p>Թեմա 2 Սկանդիումի ենթախումբ, Մենդելևի պարբերական համակարգի 4 f տարրեր:</p> <p>Թեմա 3 4 d և 5 d տարրեր</p> <p>Թեմա 4 Պլատինային մետաղներ</p> <p>Թեմա 5 Մենդելևի պարբերական համակարգի 1-ին և 2-րդ խմբի 4d և 5d մետաղներ</p> <p>Թեմա 6 Ակտինոիդներ</p> <p>Թեմա 7 Լանթանոիդներ</p> <p>Թեմա 8 Հազվագյուտ տարրերի միացություններ</p> <p>Թեմա 9 Արծաթի, կադմիումի և սնդիկի միացությունների սինթեզ</p> <p>Թեմա 10 d մետաղների կոմպլեքս միացությունների սինթեզ</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր-</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Неорганическая химия, Химия D и F элементов Л.И. Балдина, А.Ф. Гусева, И.Н. Агманских, Н.А. Кочетова ✓ Аликина, И. Б. Общая и неорганическая химия ✓ Ахметов, Н. С. Общая и неорганическая химия <p>Լրացուցիչ-</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Бабкина, С.С. Общая и неорганическая химия ✓ Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ-129 ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՔԻՄԻԱ			
Դասընթացին հասկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի հիմնական նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քիմիայի ժամանակակից հիմնախնդիրներին՝ ելնելով քիմիա գիտության զարգացման միտումներից: Բացի այդ առարկայի նպատակն է ներկայացնել նաև տվյալ հիմնախնդիրների և պրոբլեմների լուծման ուղիներն ու մեթոդները, ինչպես նաև ժամանակակից գիտության ձեռքբերումները այդ ուղղությամբ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Գիտենա՝ Քիմիայի զարգացման հիմնական ուղիները, կարևորի շրջակա միջավայրի հարցերը:</p> <p>Կարողանա՝ Ինքնուրույն կերպով լրացնել, զարգացնել դասընթացի տեսական մասի ուսումնասիրության ժամանակ ստացված գիտելիքները՝ կապված քիմիական գիտության ժամանակակից ձեռքբերումների հետ:</p> <p>Տիրապետի՝ Տեղեկատվության բազմազան աղբյուրների հետ աշխատանքի պրոցեսում ինքնուրույն քիմիական գիտելիքներ ձեռք բերելու և կատարելագործելու հմտություններին:</p>			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>21. Ներածություն</p> <p>22. Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանական հիմնախնդիրները:</p> <p>23. Նանոտեխնոլոգիաներ, դրանց զարգացումը և կիրառման հեռանկարները:</p> <p>24. Նանոբյուրեղների կիրառման բնագավառները:</p> <p>25. Նանոքիմիա, նանոբյուրեղներ, դրանց դասակարգումը:</p> <p>26. Նանոմասնիկների ստացման մեթոդները:</p> <p>27. Ատոմային էներգետիկա, ազդեցությունը միջավայրի և մարդու առողջության վրա:</p>			

	<p>28. Մննդի քիմիական աղբյուրներ:</p> <p>29. Թունաքիմիկատներ, դրանց դասակարգումը և ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա:</p> <p>30. Ջրային միջավայրի աղտոտվածությունը, պատճառները և կանխարգելման ուղիները:</p> <p>31. Հանքարդյունահանում, ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա:</p> <p>32. Մթնոլորտի քիմիական աղտոտում:</p> <p>33. Էներգիայի այլընտրանքային աղբյուրներ:</p> <p>34. Գլոբալ տաքացում և ջերմոցային էֆեկտ:</p> <p>35. Քիմիական արդյունաբերության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա:</p> <p>36. Ածխածնային նանոմասնիկներ, ստացումը, հատկությունները, կիրառումը:</p> <p>37. Հակաօքսիդիչներ:</p> <p>38. Հակաօքսիդիչների ազդեցության քիմիական մեխանիզմները, դրանց ուսումնասիրումը:</p> <p>39. Հակաօքսիդիչներ, դասակարգումը և ազդեցության մեխանիզմները:</p> <p>40. Բնապահպանական հիմնախնդիրներ: ՀՀ բնապահպանական խնդիրները:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>Ըստ բուհում գործող կարգի - Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարանի հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգի (վերանայված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 01.09.2023թ. https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteligneri%20stugman.pdf),</p>
Գրականություն	<p>Հիմնական</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алексеенко В.А. Экологическая геохимия: Учебник. – М.: Логос, 2. Глазовская М.А. Геохимия природных и техногенных ландшафтов. Учебное пособие. М.: Изд-во МГУ, 3. Джугарян О. А. Экотоксикология техногенного загрязнения. Монография – Смоленск: 4. Сагателян А. К. Особенности распределения тяжелых металлов на территории Армении. – Ереван. – 5. Черных Н.А., Сидоренко С.Н. Экологический мониторинг токсикантов в биосфере: Монография. – М.: Изд-во РУДН,
	<p>Լրացուցիչ`</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Иванов Д.Н. Лернер Л.А. Атомно-абсорбционный метод определения микроэлементов в почвах и растениях. 2. Перельман А.И. Геохимия. М.: Высшая школа, 3. Сает Ю.Е. Геохимическая оценка нагрузки на окружающую среду, образуемой поступлением химических элементов с выбросом, стоком и твердыми отходами // Геохимия ландшафтов и география почв. М.: Изд-во МГУ

ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ-017 ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ ՔԻՄԻԱ
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ

Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս , 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Մեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն			54
	Ընդամենը			90
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Խորացնել ուսանողների գիտելիքները կենսաքիմիայի բաժիններից մեկի վիտամինների վերաբերյալ ➤ Ուսանողներին տալ գիտելիքներ սննդի անփոխարինելի կոմպոնենտների՝ վիտամինների, առանձնահատկությունների, կառուցվածքի վերաբերյալ ➤ Ուսանողներին ծանոթացնել վիտամինների քիմիզմին և դրանց մետաբոլիզմի ընթացքում: ➤ Ուսումնասիրել վիտամինների դերը որպես մետաբոլիզմի միջբջջային կարգավորիչներ: ➤ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական, քիմիական և մեթոդական գիտելիքները: <p>Պետք է գիտենա /Տեսական գիտելիքներ/</p>			

<p>վերջնարդյունքները</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ վիտամինների քիմիական կառուցվածքը և հատկությունները ➤ Կհասկանա օրգանիզմում վիտամինների դերը ու նշանակությունը ➤ Կհասկանա վիտամինների ավիտամինոզի և հիպովիտամինոզի հետևանքները և ախտորոշումները: ➤ կիմանա վիտամինների դասակարգումը և կենսասակտիվության ու կառուցվածքի փոխկապակցվածությունը: <p>Պետք է կարողանա /Բուն մասնագիտական գործնական կարողություններ/</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կկարողանա գործնականում զբաղվել վիտամինների հատկությունների, կենսասակտիվության և կառուցվածքի ուսումնասիրություններով: 2. Կկարողանա տարբերել այս կամ այն վիտամինի առկայությունը կենդանական և բուսական աշխարհում: 3. ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում <p>Պետք է տիրապետի</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ փորձարարական աշխատանքների կատարման մեթոդներին ➤ վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Ներածություն: Վիտամիններ: Պատմական ակնարկ: Վիտամինների դասակարգում: Ավիտամինոզ, հիպովիտամինոզ, հիպերվիտամինոզ: Վիտամինների առանձնահատկությունները, որպես սննդի անփոխարինելի կոմպոնենտների: Վիտամինների ֆունկցիաները: Վիտամինների հավասարակշռության խանգարում, դրա պատճառները: Վիտամինների աղբյուրները: Վիտամինները</p>

որպես մետաբոլիզմի միջբջջային կարգավորիչներ: Վիտամինների, կոֆերմենտների կենսաբանական դերը: Վիտամինները և աղիների միկրոֆլորան:

Թեմա 2. Վիտամին A (հակաքսերֆտալմիկ, ռետինոլ), ռետինալ, ռետինաթթու: Քիմիական կառուցվածքը և հատկությունները:

Նախավիտամիններ, նրանցից վիտամինների առաջացման հնարավորությունը, β - կարոտին, աղբյուրը, կենսաբանական դերը, վիտամին A մասնակցությունը տեսողության պրոցեսին, ավիտամինոզ, հիպերվիտամինոզ: Վիտամին A, β - կարոտինը որպես դեղամիջոցներ:

Թեմա 3. Վիտամին D_1 - կալցիֆերոլ, հակառախիտիկ Վիտամին D_2 - էռոկալցիֆերոլի և վիտամին D_3 - խոլիկալցիֆերոլի քիմիական կազմը և նրանց մասնակցությունը ֆոսֆորի և կալցիումի փոխանակությանը: Ավիտամինոզ, հիպերվիտամինոզ: Քիմիական կառուցվածքը, նախավիտամիններ և վիտամին D առաջացումը դրանցից: Աղբյուրները: Կենսաբանական դերը, կենսաակտիվ ակտիվ ձևի առաջացումը, կալցիոսթիոլի ազդման մեխանիզմը:

Թեմա 4. Վիտամին E տոկոֆերոլ, ավիտամինոզ, քիմիական կազմը, աղբյուրները, կենսաբանական դերը: Մասնակցությունը օքսիդա-վերականգնման պրոցեսներին: Վիտամին K ֆիլոնոֆոնոն, հակահեմոռագիկ, քիմիական կազմը, աղբյուրները, կենսաբանական դերը, վիտամին K կախյալ կարբօքսիլազա և գլյուտամինաթթվի մնացորդի կարբօքսիլացում: Մասնակցությունը արյան մակարդման պրոցեսին: Վիկասոլ: Վիտամին F պոլիհիագեցած ճարպաթթուների դերը: Վիտամինանման միացություններ և նրանց դերը օրգանիզմում: Մեթիլային խմբերի դոնորներ:

Թեմա 5. Վիտամին B^1 թիամին, հականեվրիտային,

ավիտամինոզ, քիմիական կազմը և ազդման մեխանիզմը, աղբյուրները, կենսաբանական դերը: Վիտամին B₂ ռիբոֆլավին, ավիտամինոզ, քիմիական կազմը, կենսաբանական դերը, մասնակցությունը օքսիդավերականգնման ռեակցիաներին: Վիտամին B³: Պանտոտենաթթու քիմիական կազմը, անհրաժեշտ քանակը, կենսաբանական դերը, նրա մասնակցությունը Կոյենզիմ A- ի առաջացման պրոցեսում:

Թեմա 6. Վիտամին PP - նիկոտինաթթու, նիկոտինամիդ, նիացին, վիտամին B⁵ հակապելագրիկ , ավիտամինոզ, քիմիական կազմը կենսաբանական դերը, Մասնակցությունը ՆԱԴ-ի կազմում ջրածնի ատոմների տեղափոխմանը: Վիտամին B₆ պիրիդոքսին, նրա ձևերը՝ պիրիդոքսալ, պիրիդոքսամին, պիրիդոքսոլ, հակադերմատիկ, ավիտամինոզ, քիմիական կազմը, կենսաբանական դերը, մասնակցությունը տրանսամինացման ռեակցիաներին:

Թեմա 7. Վիտամին B₁₂կոբալամին, հակաանեմիկ: Ավիտամինոզ, քիմիական կազմը, աղբյուրները, Անբավարարության առաջացման պատճառները: Կենսաբանական դերը: Վիտամին B₁₅ պանգամաթթու: Վիտամին Bc - Ֆոլաթթու, անբավարարություն, քիմիական կազմը, պարասամինոբենզոյաթթվի դերը ֆոլեաթթվի կառուցվածքի մեջ, հատկությունները, կենսաբանական դերը: Սուլֆանիլամիդային պրեպարատներ:

Թեմա 8. Ասկորբինաթթու, վիտամին C, անբավարարություն, քիմիական կազմը, հատկությունները, աղբյուրները, կենսաբանական դերը: Վիտամին P ռուտին, անբավարարության առաջացումը, քիմիական կազմը, աղբյուրները, կենսաբանական դերը: Բիոտին վիտամին H քիմիական կազմը, անհրաժեշտ քանակը, կենսաբանական

<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումը կատարվում է ըստ «Վանաձորի պետական համալսարանի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգի»</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Հիմնական գրականություն (ՀԳ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Евлаш В.В., Отрошко Н.А., Кузнецова Т.О., Химия витаминов, 2014 2. Шатова О.П., Биохимия витаминов. Учебное пособие, 2021 3. Лебедева Е. Н., Павлова М. М., Амелина Л. В., Карнаухова И. В., Мачнева И. В., Зобкова Н. В. Биохимия витаминов и низкомолекулярных антиоксидантов, 2022, стр.138 4. Морозкина Т.С., Мойсеёнок А.Г. Витамины. Минск: Асар, 2002. – 112 с. 5. Смирнов В.А., Климочкин Ю.Н. Витамины и коферменты: учеб. пособ. Ч. 2 / – Самара: Самар. гос. техн. ун-т, 2008. – 91 с. 6. Витаминология. Практическое пособие по выполнению лабораторных работ / Министерство образования РБ, УО «ГГУ им.Ф.Скорины», авторы-составители: Т.В.Бобрик, Е.И.Тороп. – Гомель, 2004. – 59 с. <p>Լրացուցիչ գրականություն (ԼԳ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лифляндский, В. Витамины и минералы / В. Лифляндский. СПб.: НЕВА, 2006. – 640 с. 2. Мокшина, Н.Я. Экстракция и определение ароматических α-аминокислот и водорастворимых витаминов – закономерности и новые аналитические решения: автореф. дис. ... д – ра хим. наук / Н.Я. Мокшина. М., 2007.

	3. Спиричев В.Б., Громова О.А. Витамин D и его синергисты. Земский врач. 2012. № 2. С. 33-38.
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ – 016 ՄՆՆԴԻ ՔԻՄԻԱ		
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ		
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ		
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային 36	Դասախոսություն	20
		Սեմինար	8
		Լաբորատոր աշխատանք	
		Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն		54
	Ընդամենը		90
Ստուգման ձևը	Ստուգաք		
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ «Սննդի քիմիա», առարկայի, նրա դերի և նշանակության մասին: ✓ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական և պրակտիկ գիտելիքները: ✓ Ուսանողներին գաղափար տալ սննդում առկա քիմիական միացությունների, դրանց դասերի, ֆիզիկաքիմիական հատկությունների մասին: ✓ Սննդի քիմիայի բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքները և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: ✓ Օգնություն ցույց տալ ուսանողներին, որպեսզի կարողանան վերլուծել սննդի քիմիայի ընդհանուր և մասնակի հարցերի մասին եղած տեղեկատվությունը: 		
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Պետք է գիտենա /Տեսական գիտելիքներ / <ul style="list-style-type: none"> ✓ Սննդում առկա քիմիական միացությունների կառուցվածքը և նկարագրի նրանց կառուցվածքի և հատկությունների միջև 		

	<p>փոխադարձ կապը:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Օրգանիզմում ընթացող քիմիական ռեակցիաների իրականացման համար անհրաժեշտ պայմանները և առանձնահատկությունները: <p>Պետք է կարողանա /Բուն մասնագիտական գործնական կարողություններ/</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում ➤ կատարել լաբորատոր փորձեր սննդում առկա քիմիական միացությունների հետ ➤ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ ➤ հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ, զեկուցումներ, պրեզենտացիաներ ➤ գնահատել օրգանիզմում ընթացող ռեակցիաները և ռեակցիաների մեխանիզմները: ➤ աշխատել հետազոտական խմբերում: <p>Պետք է տիրապետի</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ փորձարարական աշխատանքների կատարման մեթոդներին /ֆոտոէլեկտրոկալորիմետրի, սպեկտրոմետրի, pH-մետրի/ ➤ վերլուծություն կատարելու և առաջացող խնդիրները լուծելու հմտություններին:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Ներածություն: Մնման տեսությունները եվ սկզբունքները: Ամինաթթուներ, պեպտիդներ եվ սպիտակուցներ: Ածխաջրեր: Լիպիդներ, ճարպեր եվ յուղեր: Հանքային նյութեր: Սննդամթերքի բաղադրության մեջ մտնող թթուներ: Ֆերմենտներ: Վիտամիններ: Ջուր: Սննդային հիմնական բաղադրիչների՝ սպիտակուցների, ճարպերի (լիպիդների), ածխաջրերի, վիտամինների եվ հանքանյութերի</p>

	փոփոխությունները տեխնոլոգիական պրոցեսներում: Արհեստական եվ գենետիկորեն ձևավորված սննդամթերք: Սննդամթերքի անվտանգություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան: https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf
Գրականություն	Հիմնական 1. Գ. Գ. Թոքմաջյան, Լ. Վ. Կարապետյան/ Սննդի քիմիա/2019
	2. Լ. Կարապետյան, Գ. Թոքմաջյան/ Սննդի քիմիա · Սննդամթերքի բաղադրության և որակի ուսումնասիրություն/2021
	3. Колодяжная В. С., Пищевая химия · Учебное пособие. Санкт-Петербург/ 1999.
	4. Нечаев А. П., Кочеткова А. А., Зайцев А. И., Пищевые добавки, Москва, Изд-во КолосС/2002
	5. Нечаев А. П., Траубенберг С. Е., Кочеткова А. А., Пищевая химия, Санкт-Петербург, Изд-во Гиорд/2007
	Լրացուցիչ 1. Гамаюрова В. С., Ржечицкая Л. З., Пищевая химия, Москва, Изд-во Ozon/2016 2. Рогов И. А., Антипова Л. В., Динченко Н. И., Химия пищи, Москва, Изд-во КолосС/2007
	Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ) 1. bitstream">http://elib.osu.ru>bitstream 2. chemister. himija-pishi">http://chemistry – chemists.com>chemister. himija-pishi

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԳ/մ-006 Բարձր էներգիաների քիմիա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	2
				2
			Սեմինար	6
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգաքք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ ձևավորելու, խորացնելու և ամրապնդելու գիտելիքները բարձր էներգիաների քիմիայի հիմունքների մասին, նրա տեղը մյուս քիմիական և ֆիզիկական գիտությունների շարքում: Ուսանողների կողմից ստանալ ժամանակակից բարձր էներգիաների քիմիայի մեթոդների վերաբերյալ գիտելիքներ, որոնք կիրառվում են տարատեսակ միջավայրերի մոդելավորման համար: Ուսումնասիրելու քիմիական ռեակցիաները և փոխակերպումները, որոնք տեղի են ունենում ոչ ջերմային՝ բարձր էներգիաներով ճառագայթային էներգիայի ազդեցության ներքո, ինչպես նաև այդպիսի ռեակցիաների և փոխակերպումների մեխանիզմներն ու կինետիկան:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ նյութի հետ տարատեսակ ճառագայթումների փոխազդեցության դեպքում տարրական ֆիզիկա-քիմիական պրոցեսները, ✓ քիմիապես ակտիվ մասնիկների բնույթը, որոնք քիմիական համակարգերի վրա ներգործելու դեպքում հարուցում են քիմիական ռեակցիաներ, ✓ քիմիական համակարգի վրա ճառագայթման ազդեցության հետևանքով առաջացած տարատեսակ ճառագայթումների և քիմիական էֆեկտների որակական և քանակական բնութագրերի չափման միավորները, ✓ նյութի հետ իոնացնող ճառագայթների փոխազդեցության օրինաչափությունների հիմունքները, ✓ ճառագայթման աղբյուրների հետ աշխատելու անվտանգ մեթոդները: <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ բարձր էներգիաների քիմիայի հիմնական հասկացություններին և տերմիններին, ✓ ճարագայթման ակտիվությունների և դոզիմետրիայի մեթոդներին, ✓ վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին: 			

	<p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ✓ կատարել հաշվարկներ կլանված դոզաների և ռադիացիոն-քիմիական էլքերի վերաբերյալ, ✓ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, ✓ հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ, ✓ տարբեր թեմաների մշակում:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում:</p> <p>«Բարձր էներգիաների քիմիա» առարկայի տեղը քիմիական գիտությունների համակարգում: «Բարձր էներգիաների քիմիա» առարկան և խնդիրները :</p> <p>Թեմա 2. Բարձր էներգիաների քիմիայի պրոցեսներում էներգիայի կլանումն ու տեղափոխումը: Էլեկտրոնների փոխազդեցությունը միջավայրի հետ, իոնացնող էլեկտրոններ:</p> <p>Թեմա 3. Արագացված իոնների փոխազդեցությունը միջավայրի հետ: Նեյտրոնների փոխազդեցությունը միջավայրի հետ: Էլեկտրամագնիսական ճառագայթման փոխազդեցությունը միջավայրի հետ:</p> <p>Թեմա 4. Իոնացնող էլեկտրամագնիսական ճառագայթում (գամա- և ռենտգենյան ճառագայթում, հեռավոր ՈՒՄ): Ֆոտոէֆեկտ:</p> <p>Թեմա 5. Տարրական պրոցեսները բարձր էներգիաների քիմիայում: Գազային և խտացված ֆազեր:</p> <p>Թեմա 6. Առաջին կարգի ռեակցիաներ (իզոմերացման և ռադիկալների տրոհման (ֆրակմենտացում) ռեակցիաները): Երկրորդ կարգի ռեակցիաներ (Ռադիկալների ռեակցիաները մոլեկուլների հետ):</p> <p>Թեմա 7. Ֆոտոքիմիայի հիմունքներ: Էլեկտրոնային գրգռված վիճակների բնույթն ու հատկությունները: Ֆոտոքիմիական պրոցեսներ:</p> <p>Թեմա 8. Ֆոտոքիմիայի հիմունքներ: Ֆոտոքիմիական ռեակցիաների հիմնական տեսակները: Ֆոտոքիմիական էքսպերիմենտի սարքավորումները:</p> <p>Թեմա 9. Ռադիացիոն քիմիայի հիմունքներ: Ռադիացիոն-քիմիական պրոցեսի երեք փուլերը:</p> <p>Թեմա 10. Ռադիացիոն քիմիայի հիմունքներ: Ռադիոլիզը գազային ֆազում: Ջրի և այլ անօրգանական հեղուկների ռադիոլիզ:</p> <p>Թեմա 11. Ռադիացիոն քիմիայի հիմունքներ: Օրգանական միացությունների ռադիոլիզ:</p> <p>Թեմա 12. Ռադիացիոն պոլիմերացում և ռադիացիոն-քիմիական պրոցեսները պոլիմերներում :</p> <p>Թեմա 13. Ռադիացիոն-քիմիական փոխակերպումները պինդ մարմիններում:</p> <p>Թեմա 14. Պլազմաքիմիայի հիմունքներ Հասկացությունը պլազմայի մասին, պլազմաքիմիական պրոցեսների կինետիկական առանձնահատկությունները:</p>

	Թեմա 15․ Պլազմաքիմիայի հիմունքներ: Պլազմաքիմիական ռեակցիաների մեխանիզմները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան: https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf
Գրականություն	Պարտադիր` Бугаенко Л. Т., М. Г. Кузьмин, Л. С. Полак. Химия высоких энергий. М. Химия, Экспериментальные методы химии высоких энергий. Учебное пособие / под ред. М. Я. Мельникова. М. Изд-во МГУ Լրացուցիչ` Ан.Н. Несмеянов. Радиохимия. М. Химия, Г.О. Беккер Введение в фотохимию органических соединений / Под ред. Г.О. Беккера, А.В. Ельцова. — Л. Химия.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ-004 Պինդ մարմնի քիմիա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	22
			Սեմինար	6
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորելու, խորացնել և ամրապնդել գիտելիքները պինդ մարմիններում քիմիական կապի բնույթի, կետային և գծային թերությունների, դիֆուզիոն պրոցեսների մասին, դրանց փոխադարձ կապը էլեկտրամագնիսական դաշտի, պինդ մարմնի մակերևույթի և ռեակցիոնունակության հետ, սահմանելու պինդ մարմինների կառուցվածքի և նրանցում քիմիական կապի բնույթի փոխադարձ կապը նրանց ֆիզիկական և քիմիական հատկությունների հետ, որոնք հանգուցային դեր են կատարում նրանց գործնականում կիրառելու առումով:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ պինդ մարմն քիմիայի հիմունքների իմացություն, ✓ պինդ մարմնի կառուցվածքի, բաղադրության և ֆիզիկա-քիմիական հատկությունների փոխկապակցվածության իմացություն ✓ պինդ մարմինների մասնակցությամբ տեղի ունեցող քիմիական փոխակերպումների առանձնահատկությունների իմացություն, ✓ պինդ արգասիքի առաջացման պրոցեսի մեխանիզմների և օրինաչափությունների իմացություն: <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ փորձարարական աշխատանքների կատարման մեթոդներին ✓ վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին: <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում ✓ տիրապետել պինդ մարմնի քիմիայի փորձարարական մեթոդներին, ✓ կարողանալ կատարել որոշ պինդ նյութերի ստացման և ուսումնասիրման փորձեր, ✓ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ ✓ հանձնարարաված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1․ Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում:			

	<p>Թեմա 2. Պինդ մարմինների դասակարգումը պինդ մարմնի քիմիայում և հիմնական ֆիզիկա-քիմիական հատկությունները:</p> <p>Թեմա 3. Պինդ մարմինների էներգետիկ կառուցվածքը, գոտիային տեսություն:</p> <p>Թեմա 4. Քիմիական կապի տեսակները պինդ մարմիններում: Ոչ մետաղական կապով պինդ մարմիններ:</p> <p>Թեմա 5. Բյուրեղական վանդակացանց: Բյուրեղական վանդակացանցի տեսակները:</p> <p>Թեմա 6. Բյուրեղական վանդակացանցի թերությունները, սեփական թերություններ: Կետային, գծային և հարթ թերություններ:</p> <p>Թեմա 7. Բյուրեղական վանդակացանցի ոչ սեփական թերություններ: Պինդ լուծույթներ, համաձուլվածքներ, միջմետաղական միացություններ:</p> <p>Թեմա 8. Պինդ մարմնի փոխազդեցությունը ճառագայթման հետ:</p> <p>Թեմա 9. Մակերևութային երևույթները պինդ մարմիններում: Մակակլանում:</p> <p>Թեմա 10. Պինդ նյութի ձևափոխությունները (մոդիֆիկացիաները):</p> <p>Թեմա 11. Պինդ ֆազային ռեակցիաներ: Պինդ արգասիքի առաջացման պրոցեսի մեխանիզմներն ու օրինաչափությունները:</p> <p>Թեմա 12. Օրգանական պինդ մարմիններ, դրանց առանձնահատկությունները:</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteligneri%20stugman.pdf</p>
Գրականություն	<p>Պարտադիր՝</p> <p>✓ А. Вест. Химия твердого тела, А.П. Ильин, Н.Е.Гордина. Химия твердого тела</p> <p>Լրացուցիչ՝</p> <p>✓ Г.М. Вольдман Физика и химия твердофазных реакций, А.В. Кнотьюко и др. Химия твердого тела, В.Н, Чеботин. Физическая химия твердого тела</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/մ-008 Քվանտային քիմիա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	8
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	72		

	Շնորհամենք	120
Ստուգման ձևը	Քննություն	
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորելու, խորացնելու և ամրապնդելու գիտելիքները քվանտային քիմիայի հիմունքների մասին, նրա տեղը մյուս քիմիական և ֆիզիկական գիտությունների շարքում: Ուսանողների կողմից ստանալ ժամանակակից քվանտային քիմիայի մեթոդների վերաբերյալ գիտելիքներ, որոնք կիրառվում են տարատեսակ միջավայրերի մոդելավորման համար: օգտագործվող: Սովորողների կողմից տիրապետելու քվանտային քիմիայի մեթոդների կիրառման համարժեքության գնահատման հմտություններին, երբ դրանք կիրառվում են փորձնական տվյալների, այդ թվում սպեկտրային, կառուցվածքային, քիմիա-կինետիկական և թերմոդինամիկական, մեկնաբանումների և կանխատեսումների դեպքում:</p>	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ միկրոաշխարհի առանձնահատկությունները և այդ առանձնահատկությունների հիման վրա կառուցված քվանտային տեսության հիմունքները, ✓ քիմիական կապի բնույթը քվանտային տեսության լույսի ներքո, ✓ քիմիական կապի տեսակների առաջացումը քվանտա-մեխանիկական և քվանտա-քիմիական տեսությամբ, ✓ մոլեկուլների կառուցվածքի տեսակների քվանտա-քիմիական բացատրությունը և դրանց հիման վրա մոլեկուլների կառուցվածքի կանխատեսումը, ✓ քվանտա-քիմիական հետազոտություննոր կատարելու մեթոդները: <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ քվանտային քիմիայի հիմնական հասկացություններին և տերմիններին, ✓ միկրոաշխարհի առանձնահատկություններին և դրանց հիման վրա քվանտա-մեխանիկական հաշվարկային մեթոդներին, ✓ վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին: <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ✓ կատարել քվանտա-մեխանիկական հաշվարկներ մոլեկուլների հնարավոր կառուցվածքների վերաբերյալ, ✓ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, ✓ հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ, ✓ տարբեր թեմաների մշակում: 	
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Թեմա 1. Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում:</p> <p>«Քվանտային քիմիա» առարկան և խնդիրները: Քվանտային քիմիա առարկայի տեղը քիմիական գիտությունների համակարգում:</p> <p>Թեմա 2. Միկրոմասնիկների շարժման</p>	

	<p>առանձնահատկությունները և նրանց վիճակների նկարագրման միջոցները:</p> <p>Թեմա 3. Շրեդինգերի հավասարման լուծումները ջրածնի ատոմի համար: Ատոմական օրբիտալներ, քվանտային թվեր: Թեմա 4. Մոլեկուլների կառուցվածքը և քիմիական կապի բնույթը: Ջրածնի մոլեկուլային իոնի (H_2^+-ի) կառուցվածքը: Թեմա 5. Կապող և փլզող մոլեկուլային օրբիտալներ: Երկատոմ հոմոմիջուկ մոլեկուլների կառուցվածքը:</p> <p>Թեմա 6. <i>s,p</i>-վերաձածկում, վերաձածկման ինտեգրալ:</p> <p>Թեմա 7. Կապող և փլզող մոլեկուլային օրբիտալներ: Հետերոմիջուկ երկատոմ մոլեկուլներ:</p> <p>Թեմա 8. Քիմիական կապի երկու հիմնական տեսակները քվանտամեխանիկական պատկերացումների լույսի ներքո: Թեմա 9. Բազմատոմ մոլեկուլների կառուցվածքը:</p> <p>Թեմա 10. Հիբրիդացում, հիբրիդացման տեսակները:</p> <p>Թեմա 11. Օրգանական մոլեկուլների կառուցվածքը: σ- և π-օրբիտալներ:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր՝</p> <p>✓ Грибов В.Д. Квантовая химия, П. Эткинс 1. Физическая химия</p> <p>Լրացուցիչ՝</p> <p>✓ Картмелл Э., Фоулс Г.В.А. Валентность и строение молекул, Боженко К.В. Основы квантовой химии</p>

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱՄԱՍ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-051 Մանկավարժական արդի հիմնահարցեր			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	18
			Սեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	10
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ապագա ուսուցիչներին զինել մանկավարժական տեսական գիտելիքները արդյունավետ կիրառելու կարողություններով և հմտություններով, ընդարձակել նրանց մանկավարժական աշխարհայացքը զարգացնել մանկավարժական վերլուծական, համադրական և ստեղծագործական կարողությունները: Ձևավորել մանկավարժական ցանկացած իրավիճակում արագ կողմնորոշվելու կարողություն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ մանկավարժության առարկան, հիմնական հասկացությունները, կարևորագույն խնդիրները, ✓ մանկավարժության կապը այլ գիտությունների հետ, ✓ մանկավարժական գիտաճյուղերի բնութագիրը, ✓ մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդները, ✓ անձնավորության զարգացման և ձևավորման գործոնները, ✓ անձնավորության զարգացման տարիքային փուլերը, ✓ կրթության բովանդակության ընդհանուր բնութագիրը, ✓ ուսուցման գործընթացի էությունը, ✓ ուսուցման սկզբունքները, ուսուցման մեթոդները և միջոցները, ✓ ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցում, ✓ դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը, ✓ դաստիարակության գործընթացի էությունը, առանձնահատկությունները, ✓ դաստիարակության օրինաչափությունները, սկզբունքները, ✓ դաստիարակության մեթոդները և կազմակերպման ձևերը, ✓ դաստիարակության բաղադրամասերը, <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ներկայացնել մանկավարժության հիմնական հասկացությունները 			

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ արդյունավետ օգվտել մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդներից, ✓ իմաստավորել անձի զարգացման գործոնները, ✓ իմաստավորել անձի զարգացման տարիքային շրջափուլերը, ✓ իմաստավորել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման օժանդակ ձևերը, ✓ բնութագրել ուսուցողական և միավորային մատյանները, ✓ ներկայացնել արդի գնահատման համակարգը, ✓ ներկայացնել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները, ✓ կարևորել ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաները, ✓ տրամաբանել մասնագիտական կոմպետենտության ձեռքբերման պահանջները ✓ արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում, ✓ տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային, ✓ տիրապետի կոլեկտիվի տեսական հիմունքներին, ✓ տիրապետի դպրոցի կառավարման հիմունքներին: <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ մանկավարժության հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը, ✓ տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն ✓ ուսուցման և դաստիարակության մեթոդների ու տեխնոլոգիաների իմաստավորմանը, ✓ ուսուցման և դաստիարակության սկզբունքների իմաստավորմանը,
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1 Մանկավարժության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները «Դաստիարակություն» հասկացության նորովի բնորոշումը, դաստիարակության դերը և հիմնական գործառույթները: Մանկավարժությունը որպես գիտություն դաստիարակության մասին, նրա ծագումն ու զարգացումը: Մանկավարժական հիմնական հասկացությունները: Մանկավարժական գիտության համակարգը: Մանկավարժության կապը հարակից գիտությունների հետ: Մանկավարժությունը որպես գիտություն և արվեստ: Ժամանակակից մանկավարժական տեսությունների ընդհանուր բնութագիրը:</p> <p>Թեմա 2 Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի սկզբունքները: Հասկացողություն ուսուցման սկզբունքների և կանոնները մասին: Ձևնողականության սկզբունքը: Գիտակցության, ակտիվության և ինքնուրույնության սկզբունքը: Համակարգվածության և հաջորդականության սկզբունքը: Գիտելիքների կայունության սկզբունքը: Մատչելիության սկզբունքը: Ուսուցման սկզբունքների միասնությունը: Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի մեթոդները: Հասկացողություն ուսուցման մեթոդների մասին: Ուսուցման մեթոդներին ներկայացվող պահանջները: Ուսուցման մեթոդների ժամանակակից դասակարգումը: Պրոբլեմային ուսուցման մեթոդները: Ծրագրավորված ուսուցման էությունն ու մեթոդները: Գիտելիքների ստուգման և գնահատման մեթոդները:</p> <p>Թեմա 3. Մանկավարժական ժամանակակից տեսությունների կիրառումը ուսումնադաստիարակչական</p>

	<p>Գործընթացում Բիենիորիզմի, Էքզիստենցիալիզմի, ուղեղի աջ և ձախ կիսագնդերի տեսությունները, Հովարդ Գարդների բազմաբնույթ մտածողության տեսությունը, Ռուդոլֆ Շտայների Վալդորֆյան մանկավարժությունը</p> <p>Թեմա 4. Մարդը որպես մանկավարժության ուսումնասիրության առարկա Մարդու ուսումնասիրությունը որպես մանկավարժական հիմնախնդիր; Մարդը որպես կենդանի, կենսաէներգետիկ էակ: Մարդու հասարակական և գիտակցական էությունը: մարդը որպես ամբողջական և հակասական էակ:</p> <p>Թեմա 5. Ներական կրթության դրվածքը ՀՀ-ում Ներառական կրթության տեսական հիմունքները: Ներառական կրթության պայմանները ՀՀ-ում:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteligneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Յու. Ամիրջանյան, Ա. Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Ե.2004 ✓ Մանուկյան Ս. Պ. , Մանկավարժագիտություն, Երևան 2005: ✓ Ն. Ե. Կովալյով, Բ. Ֆ. Ռայսկի, Ն.Ա.Սորոկին, Մանկավարժության ներածություն, 1977 ✓ Գ. Ե. Ղույումյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Ե 2005 ✓ Յու. Կ. Բաբանսկի, Մանկավարժություն, հատոր 1-2, Ե. 1986 ✓ Վ. Ա. Կրուտեցկի, Մանկավարժական հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1976 ✓ Ս. Պ. Մանուկյան, Մանկավարժական ընդհանուր հիմունքներ, Ե.1999 ✓ Լեոնտև, Հոգեկանի զարգացման պրոբլեմները, Ե. 1968 ✓ И. П. Подласый, Педагогика, М. 2003 ✓ Б. П. Есупова, Основы дидактики, 1967 ✓ А. С. Макаренко, Педагогическая поэма, М. 1979 <p>Լրացուցիչ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Յան Ամոս Կոմենսկի «Մեծ դիդակտիկա», Երևան, 1962թ. ✓ Ա. Մակարենկո «Մանկավարժական ընտիր երկեր», Երևան, 1950թ. ✓ Ա. Դիստերվեգ «Մանկավարժական ընտիր երկեր», Երևան, 1963թ. ✓ Ժ.Ժ. Ռուսսո «Էմիլ կամ դաստիարակության մասին», 2 հատոր, Երևան, 1960թ., 1962թ. ✓ Կ. Դ. Ուշինսկի «Մանկավարժական ընտիր երկեր», 2 հատոր, Երևան, 1958թ., 1959թ. ✓ Խ. Աբովյան «Պատմություն Տիգրանի կամ բարոյական խրատներ հայ մանուկներին»: 1840 <p>//www.unicef.org/armenia/media/ Ներառական կրթություն</p>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-052 Մանկավարժական ժամանակակից տեխնոլոգիաներ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս ,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	12
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ձևավորել տեխնոլոգիական մտածողություն, կրթական տեխնոլոգիական մշակույթ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ տեխնոլոգիական մոտեցման, տեխնոլոգիական մշակույթի մասին, ✓ մանկավարժական ժամանակակից տեխնոլոգիաներ, ✓ մանկավարժի մասնագիտական գործունեության կատարելագործման տեխնոլոգիան: <p>Հմտություն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ տեխնոլոգիական գիտելիքներին ✓ փին բորդի, քեյսի, քարտային, նախագծային , համագործակցային տեխնոլոգիաներին: <p>Կարողունակություն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ տեխնոլոգիական մոտեցմամբ լուծել մանկավարժական խնդիրներ, ✓ կազմել տեխնոլոգիական քարտ, ✓ իրականացնել համագործակցային, անձնակողմնորոշիչ տեխնոլոգիաներ, ✓ նախագծել տեխնոլոգիական քայլեր: 			
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>Մանկավարժական տեխնոլոգիայի էությունը: Մանկավարժական տեխնոլոգիայի ծնունդը: «Տեխնոլոգիա հասկացությունը: «Մանկավարժական տեխնոլոգիաե, «ուսուցման տեխնոլոգիաե, «դաստիարակության տեխնոլոգիաե հասկացությունների տարբերությունները: Մանկավարժական տեխնոլոգիայում ախտորոշման գործընթացը: Մանկավարժական տեխնոլոգիան և մանկավարժական վարպետությունը:</p> <p>Մանկավարժական տեխնոլոգիայի տարրերը: Մանկավարժական ներգործությունը և նրա նշանակությունը: Խոսքային և ցուցադրական ներգործություն: Մանկավարժական գնահատական: Մանկավարժական պահանջներ: Դրական հոգեբանական միջավայրի ստեղծում: Մոցիալ-հոգեբանական միջավայրը դպրոցում: Խմբային գործունեություն: Հաջողության և անհաջողության իրավիճակի ստեղծում:</p>			

	<p>Մանկավարժական ռեակցիա երեխայի արարքին: Էթիկական պաշտպանություն:</p> <p>Մանկավարժական տեխնոլոգիաների դասակարգումը: Մանկավարժական տեխնոլոգիաների դասակարգման չափանիշները: Գ. Կ. Սելևկոյի և Վ. Բ. Բեսպալկոյի մոտեցումները մանկավարժական տեխնոլոգիաների դասակարգմանը:</p> <p>Տեխնոլոգիական մոտեցումը և տեխնոլոգիական մշակույթը: Տեխնոլոգիական ընթացակարգի մշակման ռազմավարություն: Տեխնոլոգիական մշակույթի առանձնահատկությունները:</p> <p>Տեխնոլոգիական քարտ: Քարտի կառուցվածք: Քարտի լրացման կանոններ:</p> <p>Անձնակողմնորոշիչ տեխնոլոգիաներ: Անձնակողմնորոշիչ կրթություն: «Անձնային մոտեցումն հասկացության էությունը: Անձնակողմնորոշիչ մոտեցման առանձնահատկությունները: Ինտերակտիվ տեխնոլոգիաներ: Անձնակողմնորոշիչ ուսուցման տեխնոլոգիաների մոդելներ: Անձնակողմնորոշիչ տեխնոլոգիայի առավելությունները:</p> <p>Համագործակցային տեխնոլոգիաներ: Համագործակցության ձևեր: Կանոնների, հրահանգների, ընթացակարգի մշակում:</p> <p>Քարտային տեխնոլոգիա: Քարտերի կազմում: Կանոնների, հրահանգների, ընթացակարգի մշակում:</p> <p>«Փին բորդի» (pin board) տեխնոլոգիա: Նպատակային թեմայի ընտրություն: Կանոնների, հրահանգների, ընթացակարգի մշակում: Ստեղծագործական մտածողություն:</p> <p>Նախագծային տեխնոլոգիա: Նախագծի տեսակները: Նախագծային տեխնոլոգիայի քայլաշարը: Նախագծի նպատակները: Նախագծման փուլերը: Նախագծի կառավարման գործընթացները:</p> <p>Հաղորդակցական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ: Հաղորդակցական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տեսակները, իրականացման առանձնահատկությունները: Հաղորդակցական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների առավելությունները և թերությունները:</p> <p>«Քեյս» տեխնոլոգիաներ: Քեյսի տեսակներ: Քեյսի նպատակային ընտրություն: Քննադատական մտածողություն:</p> <p>Հեռավար ուսուցման տեխնոլոգիա: Հեռավար ուսուցման զարգացումը: Հեռավար ուսուցման ընթացակարգը: Հեռավար ուսուցման տեխնոլոգիան: Հեռավար ուսուցման նիստերի կազմակերպման ձևերը: Հեռավար ուսուցման ծրագրային ապահովումը: Հեռավար ուսուցման հաղորդակցումը:</p> <p>Մասնագիտական գործունեության կատարելագործման տեխնոլոգիա: Մանկավարժի դինամիզմ: Մանկավարժի ինքնավերահսկում, ինքնավերլուծում: Մանկավարժի և այլ մասնագետների համագործակցություն:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան: https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Бухвалов В.А. Методики и технологии образования г. Рига, 1994г ✓ Щуркова Н.Е. Педагогическая технология как учебная дисциплина //Педагогика N2, 1993г. стр.66-70 ✓ Боголюбов В.И. Педагогическая технология: эволюция понятия//Советская педагогика N9, 1991г ✓ Зубарева Н.С. Педагогическая технология: путь в дидактику и практику обучения//Психолого-педагогические проблемы повышения квалификации работников образования. Межвуз. науч. труд Вып.3 в 2-х ч, Ч1 М., 1994г. С.36-41
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-067 Մանկավարժական հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	16
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	«Մանկավարժական հոգեբանություն» դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գաղափար մարդու մտավոր և անձնական զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև ապագա մասնագետների մոտ ձևավորել հոգեբանական մշակույթի տարրեր, որոնք անհրաժեշտ են հետագա գործունեության համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ մանկավարժական հոգեբանության առարկան, մեթոդները և խնդիրները: ✓ անձի տարիքային ախտաբանական զարգացման մասին գիտելիքներ: ✓ գիտելիքներ զանազան խախտումներ ունեցող անձանց իմացական ոլորտի առանձնահատկությունների վերաբերյալ: ✓ գիտելիքներ խախտումներով երեխաների գործունեության վերաբերյալ, անձի զարգացման և հուզականային ոլորտի առանձնահատկությունների վերաբերյալ: <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Յուրացված գիտելիքը տրամաբանորեն եւ 			

	<p>հետևողականորեն ներկայացնելու, ✓ Առարկայի մեթոդները եւ տեխնոլոգիաները ճիշտ օգտագործելու, ✓ Տվյալ առարկայական ոլորտում հետազոտությունների արդյունքները գնահատելու կարողություններ:</p> <p><i>Կարողունակություն</i></p> <p>✓ Կարողանում է ցուցաբերել հոգեբանական օգնություն ✓ Ճիշտ է պատկերացնում հոգեբանական առողջության պահպանման պայմանները ✓ Կարողանում է կիրառել հոգեբանական աջակցության տեխնիկաներն ու մեթոդները ✓ Ճիշտ է պլանավորում և կազմակերպում ծառայության աշխատանքը</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>1. Մանկավարժական հոգեբանությունը որպես գիտություն:</p> <p>Մանկավարժական հոգեբանության առարկան և օբյեկտը: Մանկավարժական հոգեբանության խնդիրները և հիմնական պրոբլեմը: Մանկավարժական հոգեբանության կառուցվածքը: Մանկավարժական հոգեբանության որպես գիտության կայացումը: Մանկավարժական հոգեբանության որպես գիտության զարգացման հեռանկարը: Մանկավարժական հոգեբանության հիմնական տեսությունները և ուղղությունները: Մանկավարժական հոգեբանության տեղը հոգեբանամանկավարժական առարկաների համակարգում: Մանկավարժական հոգեբանության դերը հասարակության կյանքում: Մանկավարժական հոգեբանության մեթոդոլոգիան և մեթոդները: Մեթոդների դասակարգումը: Մեթոդոլոգիական սկզբունքների, մեթոդների և հետազոտման մեթոդների հարաբերակցությունը:</p> <p>1. Անձի զարգացման և ձևավորման հոգեբանական ասպեկտները</p> <p>Անձի զարգացումը որպես հոգեբանամանկավարժական կատեգորիա: Անձի զարգացման օրենքներն ու օրինաչափությունները: Անձի զարգացման գործոնները, պայմանները և ուղղությունները: Անձի զարգացման շարժիչ ուժերը: Անձի զարգացման տարիքային փուլերը: Տարբեր տարիքային փուլերում (վաղ տարիք, նախադպրոցական, կրտսեր դպրոցական, դառահասության, պատանեկության) հոգեկան զարգացման նախադրյալները և առանձնահատկությունները: Անձի զարգացման ճգնաժամային փուլերը: Ճգնաժամային փուլերի հասկացությունը և բնութագիրը (Լ. Վիգոտսկի, Լ. Բոժովիչ, Դ. Էլկոնին, Է. Էրիքսոն): Անձնային հասությունում: Անձնային հասունության չափանիշների բնութագիր: Անձի</p>

ձևավորման հոգեբանական մեխանիզմների հասկացությունը և բնութագիրը: Սոցիալիզացիան որպես անձի զարգացման գործընթաց: Անձի սոցիալիզացիայի ինստիտուտները, մեխանիզմները, փուլերը:

3. Ուսուցման հոգեբանական բնութագիր

Ուսուցման գաղափարը մանկավարժական հոգեբանության մեջ: Ուսուցման ձևերի բազմազանությունը հոգեբանության և մանկավարժության տարբեր գիտաճյուղերի տեսանկյունից: Հիմնական տեսական ուղղությունների ազդեցությունը մանկավարժական հոգեբանության վրա: Յան. Ա. Կոմենսկու, Ա. Մասլոուի, Կ. Ռոջերսի, Կ. Դունկերի և այլոց հայացքները ուսուցման նկատմամբ: Ուսուցման կառուցվածքը: Ուսուցման և առաջադիմության հոգեբանական խնդիրը: Հետադարձ կապը ուսուցման մեջ: Ուսուցման տարբերակման և անհատականացման խնդիրը: ուսուցման տեսակները: Մովորելու ունակության գաղափարը մանկավարժական հոգեբանության մեջ: Մովորելու ունակության և դրա հիմնական բաղադրիչների հոգեբանական պրոբլեմը: Լ. Վիգոտսկու մշակութա-պատմական տեսությունը մանկական տարիքում զարգացման և ուսուցման փոխկապվածության վերաբերյալ: Պ. Գալպերինի մտավոր գործողությունների փուլային ձևավորման տեսությունը: Պրոբլեմատիկ ուսուցման հոգեբանական հիմքերը: Ուսուցումը Լ. Չանկովի տեսության հիման վրա: Վ. Դավիդովի զարգացնող ուսուցման տեսությունը: Ծրագրավորված ուսուցում:

4. Դաստիարակության հոգեբանություն

Դաստիարակության վերաբերյալ ընդհանուր պատկերացում: Դաստիարակության տեսություններ: Դաստիարակչական գործընթացի կառուցվածքը: Անձի դաստիարակության էությունն ու խնդիրները: Դաստիարակության տեսակները, դրանց դասակարգումը: Դաստիարակության հիմնական մեթոդներն ու մոտեցումները: դաստիարակության մեթոդների դասակարգման բազմազանությունը: Դաստիարակության հիմնական սկզբունքները և խնդիրները: Դաստիարակության հիմնական սոցիալական ինստիտուտները: բարեհաջող դաստիարակության հոգեբանական պայմանները: Անձի դաստիարակության գործում հոգեբանական մեխանիզմների դերը: Կոլեկտիվի դերը դաստիարակչական գործընթացում: Խրախուսման և պատժամիջոցների կիրառման հոգեբանական հիմքերը: Դաստիարակության և ինքնադաստիարակության կազմակերպումը: Դաստիարակության համակարգերի և սոցիալական ինստիտուտների ազդեցությունը անձի ձևավորման վրա: Տարբեր տարիքային փուլերում դաստիարակության առանձնահատկությունները: Ա. մակարենկոյի, Վ. սուխոմլինսկու

	<p>դաստիարակչական համակարգերի առանձնահատկությունները: Ընտանեկան դաստիարակության հոգեբանություն: Ընտանեկան դաստիարակության հիմնական հոգեբանական հասկացությունները և մոդելները:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում`</p> <p>1. Մասնակցությունը գործնական, լաբորատոր աշխատանքներին (գումարային 20միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման մեթոդը` - Նյութի գիտական, համակարգված ձևակերպում, - Ինքնուրույն եզրահանգումներ, սեփական տեսակետի ներկայացում, - Նյութը ներկայացնելիս երկու և ավելի գիտական աղբյուրների օգտագործում, - Գրաֆիկական պատկերների, աղյուսակների, տեսաներկայացման առկայություն: <p>2. Ինքնուրույն աշխատանքներ(ընդհանուր գնահատականի 20%-ը գումարային 20միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման մեթոդը` - Ստեղծագործական մոտեցման առկայություն, - Հետազոտական աշխատանքի առկայություն, - Ինքնուրույն դատողություններ, - Առաջարկություններ: <p>3. Քննություն (ընդհանուր գնահատականի 40%-ը, կամ 40 միավոր, երկու ընթացիկ քննությունների գումարային արժեք)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը` - ստուգարք: ▪ Գնահատման չափանիշները` - պատասխանել 4 հարցերին, յուրաքանչյուր հարցը 5 միավոր և վաստակել 20 միավոր: <p>8 միավոր վաստակելու դեպքում ստանում է դրական գնահատական:</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր-</p> <p>1.Вараксин, В. Н. Психолого-педагогический практикум : учеб. пособие для СПО / В. Н. Вараксин, Е. В. Казанцева. – 2-е изд. – М. : Издательство Юрайт, 2019. – 239 с.</p> <p>2.Габай, Т.В. Педагогическая психология: Учебник / Т.В. Габай. – М.: Academia, 2019. – 672 с.</p> <p>3.Гуружапов, В.А. Педагогическая психология : учебник для</p>

академического бакалавриата / В. А. Гуружапов ; ответственный редактор В. А. Гуружапов. – М. : Издательство Юрайт, 2019. – 493 с.

4. Исаев, Е.И. Педагогическая психология: Учебник для академического бакалавриата / Е.И. Исаев. – Люберцы: Юрайт, 2015. – 347 с.

5. Мандель, Б.Р. Педагогическая психология: Учебное пособие / Б.Р. Мандель. – М.: Инфра-М, 2016. – 256 с.

6. Талызина, Н.Ф. Педагогическая психология / Н.Ф. Талызина. – М.: Academia, 2019. – 16 с.

Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)

1. Дубровина, И.В. Возрастная и педагогическая психология. Хрестоматия / И.В. Дубровина, А.М. Прихожан, В.В. Зацепин. – М.: Academia, 2018. – 256 с.

2. Елфимова, М.М. Педагогическая психология: сборник кейсов: Учебно-методическое пособие / М.М. Елфимова. – М.: Флинта, 2015. – 176 с.

3. Жеребкина, В.Ф. Педагогическая психология: учебно-методическое пособие / В.Ф. Жеребкина, Л.М. Лапшина. – Челябинск : Изд-во Челяб. гос. пед. ун-та, 2012. – 252 с.

4. Зимняя, И.А. Педагогическая психология : учебник для вузов / И. А. Зимняя. – 3-е изд., пересмотр. – Москва : Изд-во Московского психолого-социального ин-та ; Воронеж : МОДЭК, 2010. – 447 с.

5. Иващенко, Ф.И. О психологии воспитания / Ф.И. Иващенко. – Мн., 2006.

6. Пастернак, Н. А. Психология образования : учебник и практикум для академического бакалавриата / Н. А. Пастернак, А. Г. Асмолов ; под ред. А. Г. Асмолов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Издательство Юрайт, 2018. – 213 с.

7. Савенков, А.И. Педагогическая психология: В 2 т. Т. 2 / А.И.

Савенков. – М.: Academia, 2016. – 272 с.

8. Савенков, А.И. Педагогическая психология: В 2 т.Т. 1 / А.И. Савенков. – М.: Academia, 2018. – 272 с.

9. Сударчикова, Л.Г. Педагогическая психология: Учебное пособие / Л.Г. Сударчикова. – М.: Флинта, 2015. – 320 с.

10. Такман, Б. У. Педагогическая психология. От теории к практике / Б.У. Такман. – М.: Прогресс, 2015. – 572 с.

11. Талызина, Н. Ф. Педагогическая психология. Учебное пособие / Н.Ф. Талызина. – М.: Academia, 2013. – 288 с.

12. Шевандрин, Н.И. Социальная психология в образовании / Н.И. Шевандрин. – М., 2011.

ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՉ/մ-055 Մասնագիտական էթիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս ,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	12
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ձևավորել պատկերացում մասնագիտական գործունեության ժամանակ բարոյական մշակույթի, բարոյական հարաբերությունների կառուցման անհրաժեշտության մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք ✓ Կիմանա էթիկական ուսումնունքների պատմությունը, բարոյականության էությունը, կառուցվածքը, գործառույթները, Հմտություն			

	<p>✓ կտիրապետի բարոյական մշակույթին</p> <p>Կարողունակություն</p> <p>✓ Կկարողանա կառուցել բարոյական հարաբերություններ</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Էթիկան որպես գիտություն, ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Էթիկա» հասկացությունը: 2. Էթիկան որպես գիտություն: Էթիկայի ուսումնասիրության առարկան:</p> <p>Էթիկական ուսմունքների պատմությունը: Բարոյականությունը որպես հասարակական երևույթ: Բարոյականության մասին պատկերացումները Հին Հունաստանում: Բարոյականության մասին պատկերացումները Չինաստանում: Քրիստոնեական էթիկան: Բարոյականության մասին պատկերացումները վերածննդի դարաշրջանում: Ֆրանսիական մատերիալիստական էթիկան: Գերմանական դասական էթիկան:</p> <p>Էթիկայի կատեգորիաները: «Բարի և չար» հասկացությունները: «Արդարացիություն» հասկացությունը: «Երջանկություն» հասկացությունը: Խիղճ և ամոթի» զգացում հասկացությունները: «Կյանքի իմաստ» հասկացությունը:</p> <p>Բարոյականության էությունը, կառուցվածքը և գործառույթները: Բարոյագիտության առարկան: Բարոյականության կառուցվածքը: Բարոյականության գործառույթները:</p> <p>Մասնագետի բարոյական գործունեությունը: Բարոյական գործունեություն: Բարոյական գիտակցություն: Բարոյական սկզբունքներ: Բարոյական գործունեության կառուցվածքային բաղադրիչները:</p> <p>Մասնագետի բարոյական մշակույթը: «Բարոյական մշակույթ» հասկացության էությունը: Բարոյական մշակույթի տարրերը: Բարոյական հարաբերությունները:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20gitelinqneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Վ. Իվանով, Ն. Ռիբակով «Ինչ է էթիկան», Երևան, 1984թ. ✓ Ս. Դորոխով «Քաղաքավարության կանոններ», Երևան, 1964թ.: ✓ Յան. Կամիշին «Քաղաքավարություն ամեն օր», Երևան, 1989թ. ✓ Յու. Ա. Ամիրջանյան «Բարոյագիտական զրուցներ», Երևան, 1988թ.: ✓ Լ. Խ. Քալաշյան «Հասարակություն, բարոյականություն, իրավունք», Երևան, 1986թ.: <p>Լրացուցիչ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Լ. Խ. Քալաշյան «Բարոյականությունը և իրավունքը

	<p>մարդկային փոխհարաբերություններում», Երևան, 1968թ.:</p> <p>✓ Ս. Ս. Ահարոնյան «Վարքի կուլտուրա», Երևան, 1981թ.:</p>
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ – 057 Անձի զարգացման հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս , 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	12
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Անձի զարգացման օրինաչափությունների, փաստերի և մեխանիզմների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին: ✓ Անձի կառուցվածքային առանձնահատկությունների, Ես-ի համակարգային չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ: ✓ Անձի զարգացման գործում ժառանգական և սոցիալական գործոնների համեմատելու և անձի տեսությունները վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից: ✓ Անձի կառուցվածքը բացահայտող մեթոդների և մեթոդիկաների կիրառման կարողությունների ձևավորում: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ անձի զարգացման հոգեբանության սահմանումը, խնդիրները, առարկան և մեթոդները ✓ անձի հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները, ✓ անձի հոգեբանության դերը հասարակական զարգացման և մանկավարժական գործունեության ոլորտում: ✓ անձի Ես-ի կառուցվածքը, ✓ գործունեության կառուցվածքը: ✓ մարդկային անձի զարգացման վերաբերյալ տեսությունների հիմնական դրույթները, ✓ տարբային փուլերում անձի զարգացման առանձնահատկությունները: 			

	<p>Հմտություն</p> <p>1. համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը, 2. հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները, 3. կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները, ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն, 4. հասկանալ գիտական տեսությունների ստուգման փորձարարական և դիտարկիչ միջոցների արդյունքերը:</p> <p>Կարողունակություն</p> <p>1. գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն, 2. հետազոտություններ կատարելու ունակություններ, 3. մշտապես սովորելու, նորի կիրառման ունակություն, 4. ինքնուրույն աշխատելու ունակություն:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1` Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Անձի ուսումնասիրման առանձնահատկությունները: Թեմա 2 Անձի զարգացման հմքերն ու շարժիչ ուժերն ըստ տեսությունների: Հոգեվերլուծություն, բիհեյվիորիզմ հումանիստական տեսություններ: Թեմա 3` <<Համակարգ-գործունեություն>> մոտեցման սկզբունքները անձի հոգեբանության ուսումնասիրման համատեքստում: Թեմա 4 Անձի սոցիալականացումը և ժառանգականությունը որպես անձի զարգացման շարժիչ ուժ և պայման: Թեմա 5` Անձի պահանջումներ և դրդապատճառներ, դրդապատճառների հիերարխիա: Թեմա 6` Անձի Ես-կոնցեպցիա: Ինքնագիտակցություն և ինքնագնահատական: Թեմա 7` Մարդը որպես անհատ, անձ և անհատականություն: Թեմա 8` Անձի բարոյական զարգացման փուլերը ըստ՝ Լ.Կոլբերգի գիտափորձերի: Թեմա 9` Անձի ուսումնասիրման հոգեբանական մեթոդները և մեթոդիկաները: Թեմա 10` Անձի զարգացման առանձնահատկությունները տարիքային տարբեր փուլերում:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան: https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ ✓ "Ընդնահուր հոգեբանություն" ✓ Психология личности под. Ред. Д.Я Райгородский ✓ Теории личности Л.Хьелл, Д. Зиглер <p>Լրացուցիչ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Кон И.С. Ребенок и общество.

	✓ Валлон А. Психическое развитие ребенка.
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ -056 Տարիքային հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս , 1- ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	18
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	8
			Գործնական աշխատանք	10
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ուսանողներին զինել տարիքային հոգեբանության առարկայի , նրա խնդիրների , յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով : ✓ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները: ✓ Ուսանողներին գաղափար տալ տվյալ տարիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ : ✓ Տարիքային հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանուր հոգեբանություն, մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետ կապին: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ « տարիքային հոգեբանության հիմնահարցեր » ուսումնասիրման առարկան , տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին , պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում : <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Տիրապետում է տարիքային հոգեբանություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: ✓ Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: ✓ Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ: ✓ Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ տարիքային հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և 			

	<p>հուզականային գործընթացների վերաբերյալ:</p> <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ✓ կիրառել ընտանիքի հոգեբանության հետազոտության մեթոդները, ✓ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1 Տարիքային հոգեբանության առարկան , մեթոդները: Նախադպրոցական, տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, սոցիալ-հոգեբանական ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 2 Կրտսեր դպրոցական տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական , սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 3 Դեռահասության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական , սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 4 Պատանեկության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական , սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմա 5 Հասունության տարիքի ընդհանուր բնութագիրը, ֆիզիոլոգիական , սոցիալ- հոգեբանական առանձնահատկությունները:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Абрамова Г.С. Возрастная психология. М. Академический проект, 2003. ✓ Возростная и педагогическая психология: Тексты/ сост. и коммент. О.Шуаре Марта. М. 1992. ✓ Крайг Г. Психология развития. СПб. 2000. ✓ Эльконин Д. Б.,Детская Психалогия,Москва,2008 г. <p>Լրացուցիչ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ананьев Б.Г. О методах современной психологии// Психологические методы. Л. 1976. ✓ Выготский Л.С. Лекции по педологии. Ижевск. 2001.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-053 Ներառական կրթություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	18
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	8
			Գործնական աշխատանք	10
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Մասնագետների համար բացահայտել ներառական կրթության էությունը, գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, մեթոդաբանությունը և բովանդակությունը, ապագա ուսուցիչներին նախապատրաստել աշխատանքի հանրակրթական հաստատություններում,			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ներառական կրթության գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, հայեցակարգը, բովանդակությունը, միջազգային փորձը և սկզբունքները, ներառական կրթության որակի ապահովման և արդյունավետության բարձրացման ուղիները, միջոցները, ներառական ուսուցման կազմակերպման մեթոդիկաներն ու տեխնոլոգիաները, ներառական կրթության իրավական, օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները: <p>Կարողունակություն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ պլանավորել, կազմակերպել և իրականացնել մանկավարժական գործընթացը և վերլուծել ծագած հիմնխնդիրները, օգտվել հանրակրթության չափորոշից և կազմել ներառական գործընթացի 			

	<p>կազմակերպման փաստաթղթեր, դրսևորել մանկավարժական վարպետություն և օգտվել ՀՀ օրենքներից ու նորմատիվ փաստաթղթերից:</p> <p>Հմտություն`</p> <p>ներառական ուսուցման մեթոդիկաներին և տեխնոլոգիաներին, մանկավարժական աջակցության ձևերին, ներառական ուսուցում իրականացնող դպրոցների և ընտանիքների համագործակցության ձևերին, աշակերտների կրթական կարիքների, նրանց գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների գնահատման գործիքակազմին:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1 Հասկացություն ներառական կրթության մասին: Ներառական կրթության գաղափարախոսությունը, բովանդակությունը:</p> <p>Թեմա 2 Ներառական կրթության համակարգը ՀՀ-ում: Միջազգային և տեղական օրենսդրությունը որպես ներառական կրթության որակի ապահովման նախապայման:</p> <p>Թեմա 3 Ներառական կրթությունը և հատուկ կարիքները:</p> <p>Թեմա 4 Ներառական կրթության կազմակերպումը ընդհանուր կրթական հաստատություններում: Մանկավարժահոգեբանական աջակցության կազմակերպում:</p> <p>Թեմա 5 Սոցիալական աջակցությունը ներառական կրթության որակի ապահովման հիմք:</p> <p>Թեմա 6 Մասնագիտական զարգացման նշանակությունը ներառական ուսուցման համակարգում: Անցումային փուլերի կառավարում:</p> <p>Թեմա 7 Ընտանիքի, դպրոցի և համայնքի համագործակցությունը որպես ներառական կրթության ապահովման միջոց:</p> <p>Թեմա 8 Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման սկզբունքները, մեթոդները, տեխնոլոգիաները:</p> <p>Թեմա 9 Կրթության առնաձևահատուկ պայմանների կարիքի գնահատում: Ուսուցման գնահատումը որպես որակյալ ներառական կրթության բաղկացուցիչ:</p> <p>Թեմա 10 Անհատական ուսուցման պլան:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20gitelighneri%20stugman.pdf</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>1.Ներառական կրթությունը Հայաստանում /հոդվածների ժողովածու/Է - Եր., 2003:</p> <p>2.Ներառման ուղեցույց` ապահովելու մատչելի կրթություն բոլորի համար:-Եր., 2007:</p> <p>3.Հատուկ կրթությունը Հայաստանում երեկ, այսօր, վաղը:-Եր., 2004:</p> <p>4.ՄԱԿ-ի ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ., «Դռները բացել</p>

- բոլորի համար», Ներառական կրթության ծրագրերի գնահատում
Հայաստանում: -Եր., 2002:
- 5.Եթե երեխան ունի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք:
Ծնողների և մանկավարժների համար: Հ. Ղազարյան, Հոյսի Կամուրջ
ՀԿ., 2004:
6. Аксенова Л. И.. Социальная педагогика в специальном образовании. –М.,
“АКАДЕМИЯ”, 2001.
- 7.Василькова Ю. В., Лекции по социальной педагогике, -М., 2006.
- 8.Василькова Ю.В., Методика и опыт работы социального педагога. –М.,
Академия, 2002.
- 9.Галагузова М.А.. Социальная педагогика. Курс лекций. -М., 1999.
- 10.Социальная педагогика, под ред. Галагузовой, -М., 2001.
11. Հատուկ մանկավարժություն – Ռ.Ն. Ազարյանի և Ա.Վ. Ավագյանի խմբ.,
Երևան 2016, Զանգակ հրատ.
- Социальная педагогика, под ред. В. А. Никитина, -М., 2005.
- 12.Социальная работа, под ред. Л. А. Арутюнян, -Ер., 1995.
- 13.Социальная педагогика. Под редакцией В.А.Никитина. –М., ВЛАДОС,
2002.
- 14.UNESCO (2000) *One School for All Children*. EFA 2000 Bulletin.
- 15.United Nations (1989) *Convention on the Rights of the Child*. Adopted and
opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution
44/25 of 20 November 1989, entry into force 2 September 1990, in accordance
with article 49.
- 16.United Nations(1993) *United Nations Standard Rules on the Equalization of
Opportunities for Persons with Disabilities (A/C.3/48/L.3, 1 October 1993)*. New
York: United Nations.

